sydasien

#2
79SEK

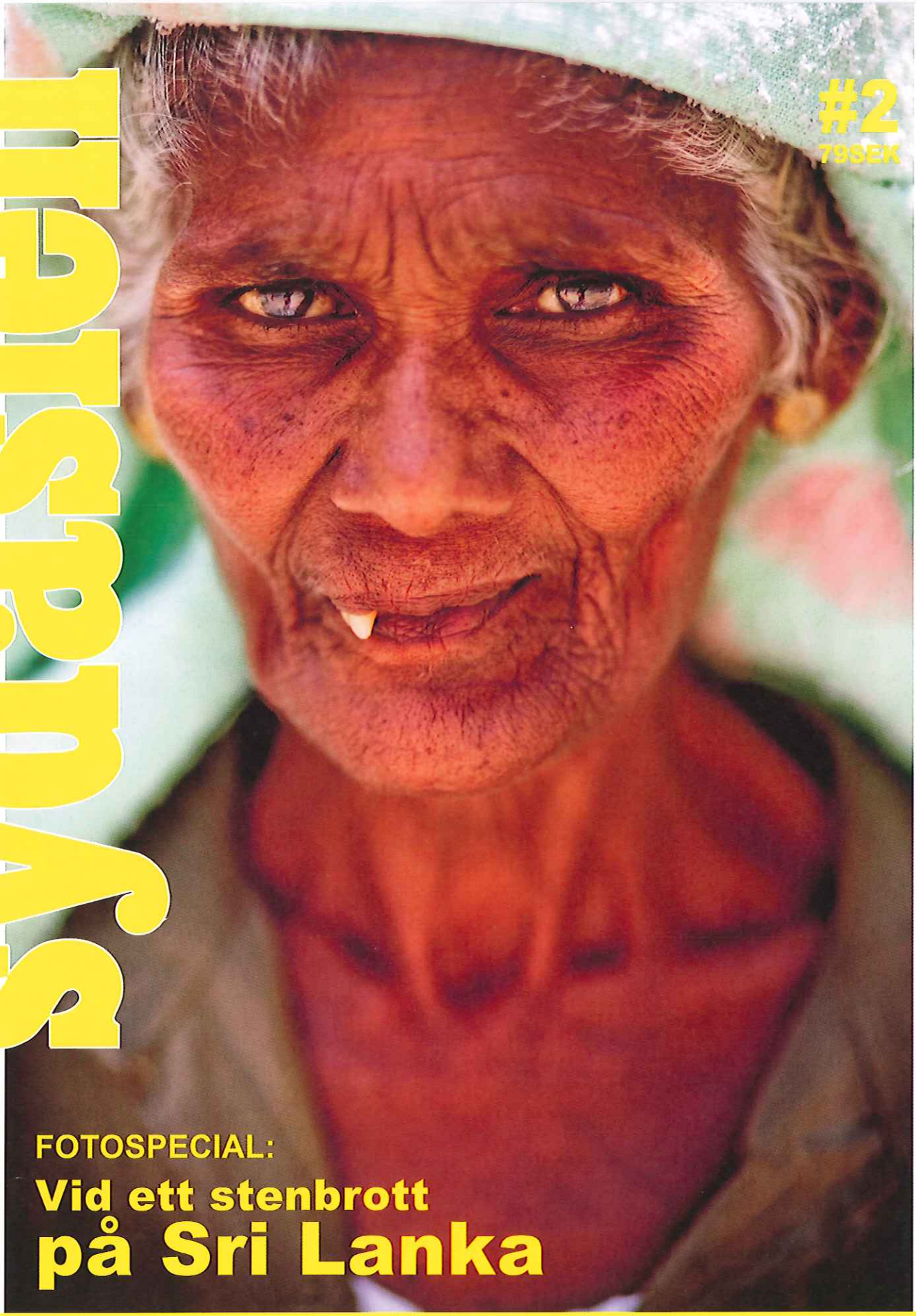

FOTOSPECIAL:

Vid ett stenbrott på Sri Lanka

Republiken Nepal – Tibetansk marsch – Fotbollsfest även i Sydasien

2008

Färgglad sommarläsning

Tre månader går snabbt. För så lång tid sedan satt jag och plitade ihop en krönika för årets första nummer, tillika den nya redaktionens – vår redaktions – första nummer, av tidskriften Sydasien. Vi var nervösa, men samtidigt förväntansfulla över hur tidskriften skulle tas emot av läsarna. Frågor som "Har vi gjort för mycket förändringar?", "Har vi tillräcklig variation?" och "Är det bra nog?" var sådant vi diskuterade ständigt de där dagarna mellan vår lämning till tryckeriet och till dess att vi hade det färdiga exemplaret i handen.

Svaret blev, glädjande nog: "Nej", "ja", "ja". Vi var rädda för att de gamla trogna läsarna inte skulle känna igen sig i tidningen, men av de kommentarer vi fått så här långt verkar alla vara med på förändringarna – och tycker det blivit bra. Mycket av den respons vi fått i form av mejl från er läsare har handlat om beröm och lycka till-hälsningar. Det är vi väldigt glada för och det känns som att den riktning vi tagit med tidskriften Sydasien, det vill säga med satsning på reportage och bilder, är den väg ni vill att vi ska gå.

Men självklart ska vi inte tappa de initierade analyserna som tidskriftens skribenter och gästskribenter levererat sedan det hela rullade igång i slutet av 70-talet.

I det här numret har vi dock satsat lite mer på just reportage och bilder med tanken att vi vill bjuda på riktigt bra, avslappnat och lättgreppad sommarläsning.

Bland annat blir det en artikel om ekologiskt jordbruk i Indien, ett bildreportage från ett stenbrott på Sri Lanka av Lars Lindqvist, en text av Zac O 'Yeah om varför vin och kryddstark mat är en lyckad kombinantion samt ett nedslag hos en grupp exil-tibetaner i Indien som anordnat en icke-vålds-marsch.

Detta nummer blir också det första numret någonsin av tidskriften Sydasien som är helt och hållet i färg. Vi tror att det kommer att lyfta både texter och bilder till en ny nivå. Och i vanlig ordning vill vi gärna ha era synpunkter. Mejla, ring eller skriv brev till oss vare sig det handlar om ris eller ros.

Jag och hela Sydasien-redaktionen önskar er alla en riktigt skön sommar och en riktigt trevlig läsning av Sydasien #2.

Vi hörs!

John Senewiratne
Chefredaktör
john.senewiratne@sydasien.se

06 Ekologiskt jordbruk i Indien
Cornelia Johnson och Jennie Gustafsson från Nordens folkhögskola reser till Indien för att prata ekologiskt jordbruk med bönder.

20 Bensträckare vid ett stenbrott
På de mest udda ställen kan man finna de bästa bilderna. Som vid ett stenbrott i Sri Lankas bergssluttningar. Lars Lindqvist berättar hur.

#2 2008
ÅRGÅNG 31

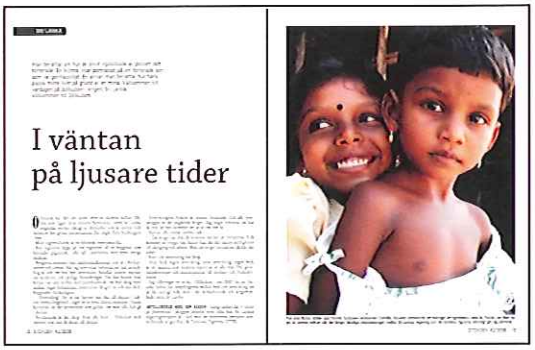

12 De längtar efter varaktig fred

Camilla Orjuela besöker Ollikulam, bara en av alla de små byar på Sri Lankas norra och östra kuster vars vardag färgas av den blodiga konflikten.

16 Hedersvåldets Pakistan

Om en kvinna inte föder en pojke kan hon ges skulden och torteras av makens familj. Välkommen till 2000-talets Pakistan.

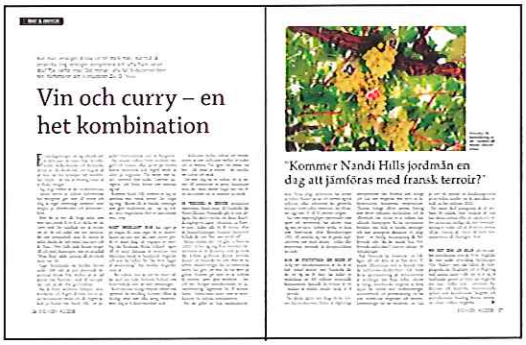

26 Vin & curry i Indien

Zac O´Yeah guider oss genom en av de nyare trenderna i Indien – att dricka vin till deras kryddstarka mat.

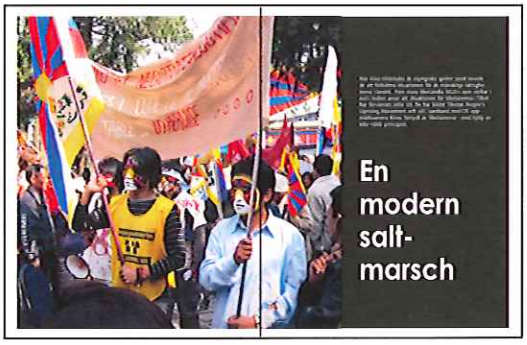

30 Icke-våld-marsch till Tibet

Så länge Tibets exilregering befinner sig i Indiska Dharamsala kommer tidskriften Sydasien att rapportera om dem. I detta nummer besöker vi en modern saltmarsch.

Dessutom:

04 Debattinlägg
11 Ajit Roy om Indien
29 Nepal – en republik
38 Bokrecensioner
40 SAFF-turneringen

Omslagsbild, foto: LARS LINDQVIST

Hur beskriver man Indiens demokrati? Som maskäten av korruption och förlamad av kast-hierarkier? Eller som välfungerande och vital?

Journalisten och författaren PER J ANDERSSON väljer det senare. Här motiverar han varför och bemöter därmed kritiken som Hans Magnusson riktade mot honom i Sydasien #4/2007.

Till alla bilder finns en motbild

Tittar man på Indiens grannar och många andra stater som avkolonialiserades under 1900-talet är skillnaderna slående: få andra länder har haft så många justa val, har så högt valdeltagande (runt 60 procent), har en så levande partiflora (med flera partier som inte utgår från den etniska gruppen/kasten) och har ett så omfattande demokratiskt system från nationell nivå ända ner till den lilla byn.

De politiska vinsterna har varit uppenbara. Medan demokratin knappt är kryp-färdig i Nepal och ständigt hotas av militär och religiösa och etniska/lingvistiska intressegrupper i Pakistan och Sri Lanka har majoriteten av indierna – trots enorma kulturella olikheter – respekt för staten, de centrala institutionerna och demokratin. Det har inte alltid varit självklart och resan har varit lång. Men nu är man där. I Indien har till och med den största religiösa minoriteten (muslimerna) enligt en nygjord opinionsundersökning större förtroende för det demokratiska systemet än befolkningsmajoriteten.

Säga vad man vill om Indien, men risken för militärkupp eller att en religiös/etnisk grupp ska sätta systemet ur spel och ta makten med våld är minimal.

Denna ljusa bild av den indiska demokratin – som var ett utdrag ur min bok "Indien – elefanten som började dansa" (Bilda förlag, 2007) – kunde man läsa om i Sydasien nr 3/2007. Hans Magnusson, aktiv i Dalit Solidarity Network, svarade i numret därpå att min bild av Indiens demokrati ger "en okritisk, nästintill konfliktfri och okontroversiell bild av hur demokratin i Indien utvecklas".

Oavsett vad som än händer i Indien finns det alltid gott om kommentatorer som är snabba att tolka nya signaler negativt. Det finns också en tendens att alltid använda väst som mall för hur det borde se ut.

> "Säga vad man vill om Indien, men risken för militärkupp eller att en religiös-etnisk grupp ska sätta systemet ur spel och ta makten med våld är minimal"

TYPISKT ÄR WASHINGTON Post-korrespondenten Bernard Nossiters 35 år gamla tes att Indien inom kort skulle braka samman eftersom man var "Babels land" (pratar olika språk). Han använde därmed USA och Europas nationalstater som mall för hur det borde vara för att funka (ett språk).

Den som påpekar indiska framsteg beskylls ofta för att vara aningslös.

Visserligen överdriver Hans Magnusson min positiva syn. Jag anser inte, som han påstår, att byråden fungerar utmärkt i Indiens samtliga 700 000 byar. Min uppfattning är snarare att de betydligt oftare fungerar dåligt än bra. Men Magnusson har rätt i att jag väljer att titta på de positiva exemplen.

Varför gör jag det? Är det inte enfaldigt?

Nej, man kan betrakta utgångsläget och man kan betrakta förändringen. Jag har valt att titta på förändringen. Jag vill därmed korrigera bilden av att allt skulle vara hopplöst. Och självklart: mitt exempel på ett välfungerande byråd är hämtat från Kerala för att jag visste att lokaldemokratin med indiska mått fungerar allt bättre där. Hade jag velat ha exempel på den statiska motsatsen hade jag rest till Bihar.

Att demokratin i Indien på sina håll nu utvecklas underifrån tycker jag är en oberättad, snudd på sensationell historia i en värld där det demokratiska underskottet växer.

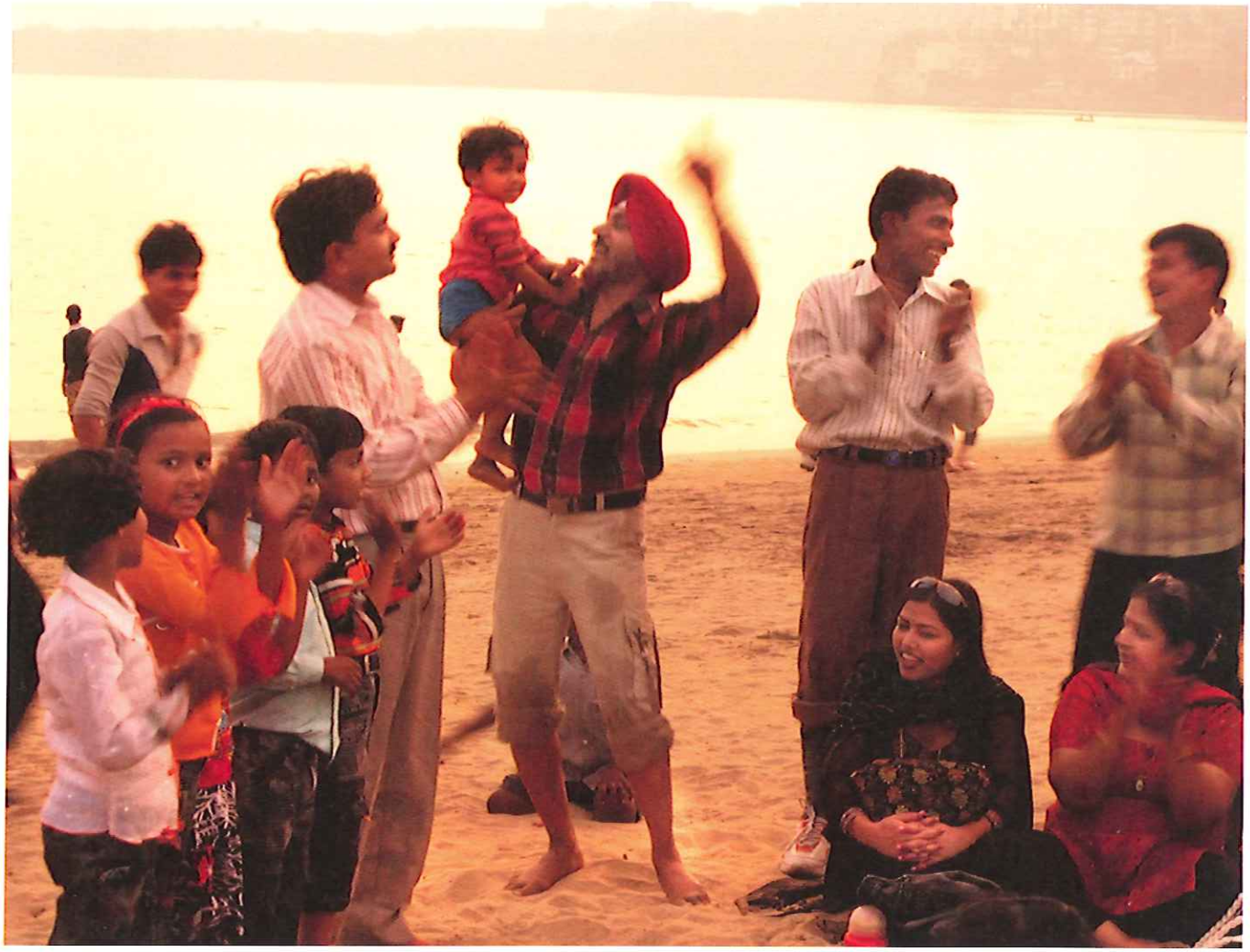

"Min roll som journalist och författare är inte att i varje stund lansera en balanserad bild. Jag anser att det är viktigare att rikta strålkastaren dit där det råder mediamörker", skriver Per J Andersson i sitt inlägg. FOTO: Per J Andersson

Den indiska demokratins problem är däremot ingen nyhet. Att daliter har svårt att få rättvisa och politisk representation och att lokala myndigheter på sina håll är korrumperade och/eller helt icke-fungerande är tyvärr några av Indiens största problem – till och med kanske de allra största utvecklingshindren. Men så har det varit länge.

Hans Magnusson utgår från idealbilden av demokrati, som aldrig existerat, inte ens i antikens Aten, och räknar sedan allt annat som avsteg därifrån. Med det perspektivet måste man givetvis bli pessimist. Är det fruktbart? Bättre då att se Indien i sin koloniala, asiatiska kontext: som ett lyckat exempel på demokrati.

Man kan givetvis påstå att indisk demokrati är lika delar framgång och bakslag, som historikern Ramachandra Guha skriver i sin nyutgivna "India after Gandhi". Framgång: valen, yttrandefriheten, trenden med allt bättre fungerande lokaldemokrati, idéstyrda politiker. Bakslag: korruption, ett röstbeteende som följer patron-klient-mönstret, politiker som bara styrs av hänsyn till den egna gruppen.

MEN MIN ROLL SOM journalist och författare är inte att i varje stund lansera en balanserad bild. Jag anser att det är viktigare att rikta strålkastaren dit där det råder mediamörker, precis som Hans Magnusson som framgångsrikt driver ett opinionsarbete med att rikta ljus mot ett annat indiskt mörker: situationen för daliterna.

Vissa röster pratar bara om börsuppgång och IT-eufori. Andra röster beskriver Indiens traditionella sociala problem. Jag pratar helst om kulturell motståndskraft, någorlunda fungerande mångfald och hindunationalisterna som ett hot mot sammanhållningen. Men be mig inte ta ansvar för en komplett bild av Indien. Den har jag inget ansvar för. Låt mig få prata om de saker som jag anser att det sägs för lite om.

Vi är dock helt överens på en punkt, jag och Hans Magnusson: till alla bilder om Indien finns en motbild.

Till skillnad från den klassiska europeiska nationalstaten är Indien ett regnbågsland – etniskt, språkligt, religiöst.

Vilken färg man ser handlar mest om vart man riktar blicken.

Per J Andersson

Journalist och författare till bland annat "Moderna Indien" (Alfabeta, 2006) och "Indien – elefanten som började dansa" (Bilda, 2007)

Ett grönare liv

Det börjar röra på sig i södra Indiens terrakottajordar. Bönderna samlas och minns andra odlingsmetoder än de med kemikalier. Inte minst hoppas de på en förändring.

Gudstjänsten har precis slutat. Tystnaden kommer till vår del av Keeranur. Den indiska småstadens tystnad. En tystnad som innebär fläkten som surrar, motorcyklar som kör förbi och barnens lek på gatan. Keeranur är en liten stad med stora ljud. Jag har en tuta, alltså finns jag. Det bor omkring 20 000 människor här, ingen vet exakt hur många. När vi rör oss på gatorna är vi alltid omgivna av människor. Vi är två folkhögskoleelever med ett intresse för en hållbar utveckling och ekologiskt jordbruk. Här är vi för att möta detta på gräsrotsnivå.

Redan efter någon vecka börjar vi urskilja personer och var de hör hemma. Som mannen vi köper frukt av och kvinnan vi brukar möta på eftermiddagen vid kaffestället i närheten av där vi bor.

Busstationen är stadens hjärta, här finns grönsaks- och fruktmarknaden, banken samt småbutiker som erbjuder allt man kan tänkas behöva. Trafiken är konstant; bussar, motorcyklar, cyklar och tjurar. Kossorna lunkar omkring, ett lugn i detta virr-varv av intryck.

I Keeranur följer vi organisationen Velichams arbete med hållbart jordbruk. Velicham är en av de många NGO:s (politiskt obunden organisation) i Indien som arbetar med landsbygdsutveckling genom att verka för ett ekologiskt och småskaligt jordbruk. Vi fick möjlighet att möta de bönder som Velicham arbetar med.

Bönderna berättade om den problematik men även de lösningar som finns. I Indien arbetar drygt 60 procent av befolkningen inom jordbruket. Med små modeller jobbar Velicham för en stor förändring.

EN MOTORCYKEL TAR OSS UT TILL byar, fält och möten med bönder. En av de första vi träffar är en man i 40-års åldern som vi möter på en landsväg, barfota och med en blå handduk över axeln. Han heter Nadarajan och blir en av de vi träffar vid flera tillfällen under vår vistelse.

Nadarajan liksom många andra av Indiens bönder började under den så kallade gröna revolutionen på 1960- och 1970-talet att odla med hjälp av kemikalier. Fröerna som introducerades med den gröna revolutionen var hybridfröer som kräver kemikalier och mer bevattning. Ett nytt jordbruk med odling av endast en gröda, så kallade monokulturer, kortare odlingssäsonger med mindre vila och kemikalier bidrog till att böndernas jordar började utarmas.

Syftet med den gröna revolutionen var att öka spannmålsproduktionen. Produktionen ökade men i längden klarar inte jorden av det intensiva jordbruket. Idag börjar priset på kemikaliska gödnings- och bekämpningsmedel att öka. Därför börjar odlingstekniker som användes innan den gröna revolutionen att återigen uppmärksammas.

Nadarajan minns sina föräldrar och jordbruket innan den gröna revolutionen. Då odlades traditionella grödor med ekologiska metoder som passar den torra marktypen i området. Idag börjar man återgå till de traditionella grödorna samtidigt som man övergår till ekologiska odlingsmetoder. Med ekologiska gödnings- och bekämpningsmedel minskar kostnaden för produktionen. Odlingarna var innan främst till för självförsörjning medan många grödor idag odlas för marknaden. Självförsörjningen är idag fortfarande viktig för de småskaliga bönderna. Av Nadarajans skörd går drygt en tredjedel till att täcka de fyra familjemedlemmarnas behov, resten går till försäljning.

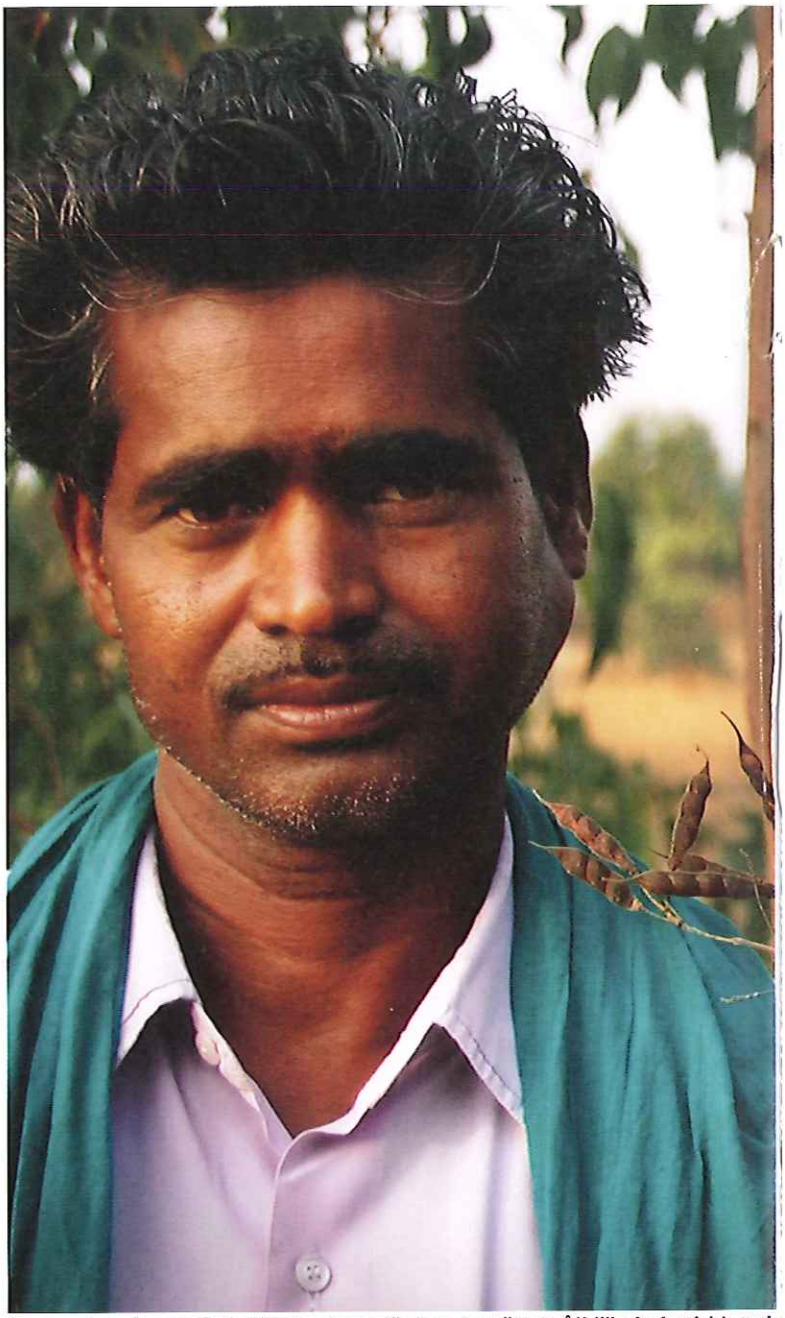

Nadarajan visar och berättar om varför han har övergått till ekologiskt, och

NÅGRA DAGAR SENARE TRÄFFAR VI Nadarajan i hans hem. Vi sitter i det lilla hus som utgör familjens all- och sovrum. En lina genom rummet fungerar som garderob och det står en säng längs ena väggen. Bastmattorna som på natten fungerar som madrasser ligger i en hög. Vi slår oss ner på de utplacerade plaststolarna. Vi bjuds på sött te och ännu sötare kardemummagröt. Nadarajan berättar om de småskaliga böndernas situation.

varför han gör det han gör. Några av hans fält ingår i Velichams projekt, han får då stöd och kunskap till sin ekologiska odling.

–Det är inte lätt att vara småskalig bonde i Indien, säger han och berättar om problemen med torka men även om bristen på rättigheter för bönderna. En brist kopplad till orättvisa priser och livslånga skulder som leder till otillräcklig matförsörjning. Det finns också brist på arbetskraft då många väljer att lämna landsbygden för städerna. Arbetskraften blir dyrare, samtidigt följer inte priserna utvecklingen vilket leder till en obalans när bönderna säljer sin skörd.

Priserna på flera av grödorna bestäms av delstatsregeringen. Detta pris stämmer inte överrens med böndernas behov, menar Nadarajan. Genom mellanhänder blir priserna ännu lägre.

–De vet inte om riset växer i träden eller på marken, men de bestämmer priset, säger Nadarajan om delstatsregeringen.

Någon behöver komma ut i byarna för att prata med bönderna. Politik är det enda som kan förändra böndernas situation.

Nadarajan menar att de småskaliga bönderna måste gå samman, gemensamt i grupper eller genom NGO:s, för att kunna påverka politiskt.

–Jag måste först och främst vara bonde. Jag är också ledare för gruppen, för att representera dem inför regeringen. Om jag inte själv är bonde kan jag inte representera bönderna.

Nadarajan är också ordförande i Traditional Seed Producer Association. Organisationen består av bönder som odlar traditionella grödor som har gått samman för att stödja varan- ▶

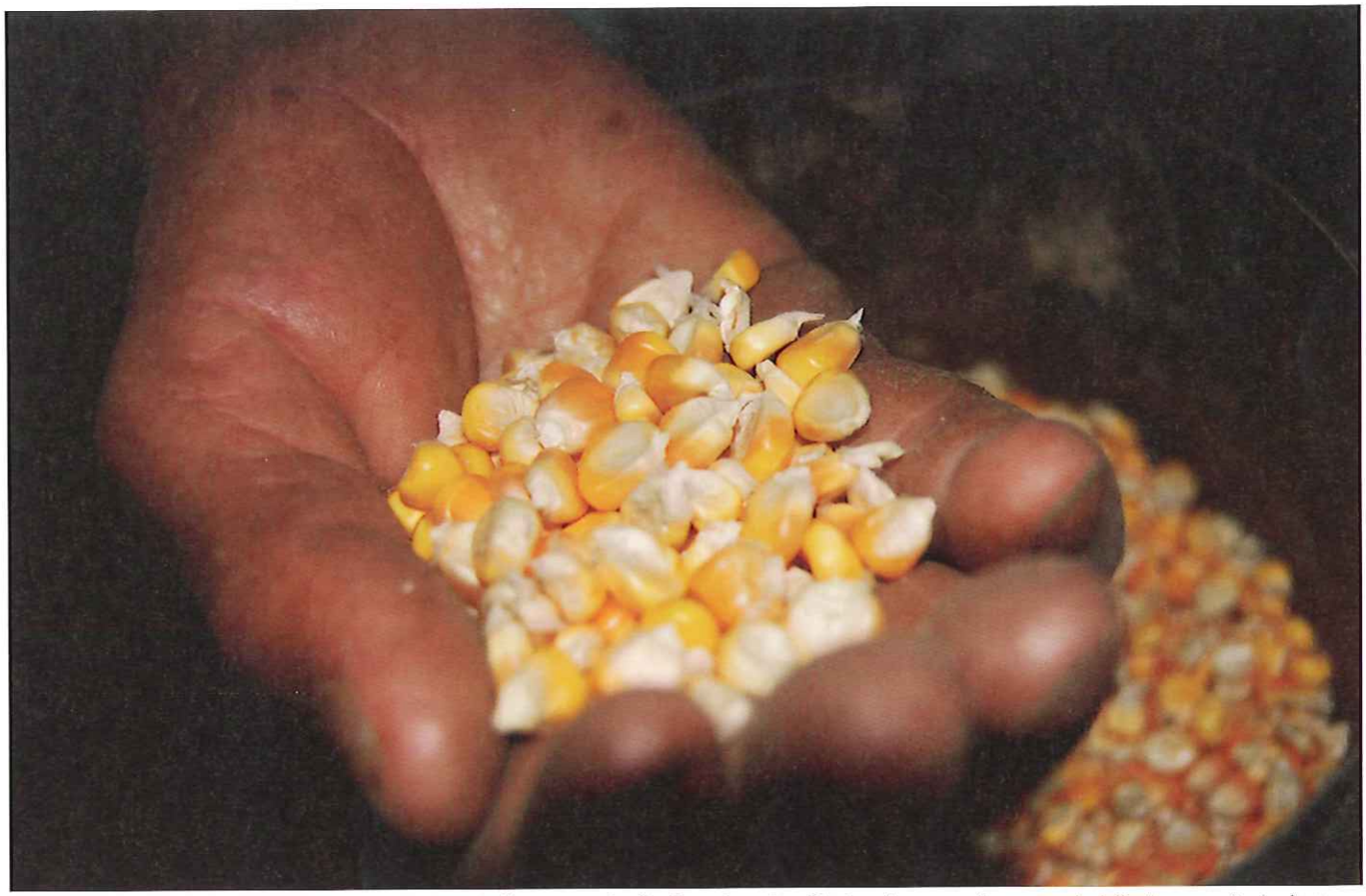

"Alla vet att Indien är ett jordbruksland, utom Indiens regering", säger bonden Nadarajan som är en av de bönder som Sydasiens skribenter träffar under sin resa i södra Indien.

dra. Traditionella grödor som sorghum och hirs passar den torra jorden och är mer näringsrika än det vanliga vita riset. Genom en fröbank sparar och byter bönderna gemensamt traditionella fröer. En fröbank syftar till att öka produktionen på den torra marktypen genom odling av traditionella grödor med ekologiska odlingsmetoder vilket ger en säkrare tillgång på mat.

Ett av de viktigaste målen med fröbanker är att bönderna ska ha tillgång till fröer för hela odlingssäsongen och på det sättet slippa ta lån för att köpa fröer utifrån.

Det vanligaste sättet att låna bland de indiska bönderna är att låna från privata penningutlånare som tar höga räntor, vilket gör det svårt att betala tillbaka lånen. Många hamnar i skuldfällor som är svåra att ta sig ur.

TRADITIONELLT HAR BÖNDER SPARAT fröer från den egna skörden för att använda de kommande säsongerna. Bönder har även bytt fröer sinsemellan eller sålt dem. 2004 kom ett lagförslag, Seed Act 2004, för kontroll och utveckling av fröers kvalitet. Förslaget tar upp regler för användning och försäljning av fröer då de måste certifieras och nå upp till vissa kvalitetsstandarder. Bönder är skyddade från lagförslaget genom att de får odla, spara och byta ocertifierade fröer.

Men fortfarande måste fröerna uppnå de kvalitetskrav som sätts upp. Dessutom måste de fröer som säljs certifieras. Inspektörerna som granskar att reglerna efterlevs kommer att ha rätt att oanmält besöka gårdar och kontrolla att lagen efterföljs. Om de misstänker att bönder säljer ocertifierade fröer har de rätt att beslagta fröerna och utfärda böter. Inspektörerna har stor frihet och tillsammans med korruption kan detta bli ett stort problem för bönderna som redan har lågt förtroende för tjänstemännen, menar Camilla Ståhlberg miljökonsult för Svalorna, Indien–Bangladesh.

–Det finns en risk att lagförslaget resulterar i att bönderna upphör helt med att lagra traditionella fröer, för att undvika eventuella problem med inspektörerna, säger Camilla.

"Det kommer att förstöra för oss", är svaret vi ofta får när vi frågar hur Seed Act 2004 kommer att påverka de småskaliga bönderna. Utan att det är lagens mening blir den indirekt orsak till att bönderna slutar spara sina fröer och börjar köpa certifierade fröer för att undvika eventuella problem med inspektörerna. Fröbanker blir en trygghet för bönderna där de gemensamt kan lagra och byta fröer inom gruppen.

–Alla vet att Indien är ett jordbruksland, utom Indiens regering, säger Nadarajan som fortsätter att kämpa både politiskt och genom sitt jordbruk.

Senast deltog han i en kampanj för att delstatsregeringen skulle sätta ett högre inköpspris på ris. Nadarjan kämpar och odlar inte bara för sig själv utan även för en förändring för alla bönder.

Vi lämnar hans by med solen i ryggen och konstaterar att hans ekologiska skördar inte endast handlar om att rädda miljön, som diskussionen i Sverige främst kretsar kring.

Det handlar i stället om framtida skördar. Om att ordna mat på bordet. Om trygghet.

TEXT & FOTO: Cornelia Johnson & Jennie Gustafsson
Nordens folkhögskola Biskops Arnö – Ekologi och global solidaritet

Terrorn har åter slagit till mot Indiens hjärta och mängder av oskyldiga civila har dödats, ännu fler skadats. Om det och mycket mer levererar tidskriften Sydasiens krönikör Ajit Roy i detta nummers Indien-krönika.

Indiska ekonomin hotas av inbromsning

På kvällen den 13 maj exploderade inom en tidsrymd av 20 minuter åtta sprängladdningar på sex olika platser i den historiska staden Jaipur i Rajasthan. När detta skrivs, i mitten av maj, har misstankarna främst riktats mot den Bangladesh-baserade islamistiska terrororganisationen Harkat-ul-Jehadi, som också tidigare beskyllts för att ha legat bakom en lång rad terrordåd på skilda håll i landet under de senaste åren.

INDIERNA HAR NU TVINGATS acceptera det faktum att man lever med terror och våld ständigt närvarande. På sina ställen handlar det om islamistisk terror, på andra håll maoistiska våldsaktioner, lika förfärliga och besinningslösa. Maoistiska grupperingar slår till och dödar med allt större oräddhet, speciellt i det halvdussin delstater där man är särskilt starka.

Medan man tidigare riktade in sig på att attackera statsapparaten och dess företrädare dödar man nu utan åtskillnad även civilpersoner. Nu när maoisternas parti i Indiens grannland Nepal vunnit en jordskredsseger i valet finns det farhågor att denna framgång ytterligare kommer att stärka de maoistiska grupperna här.

Faktum är att det går allt trögare för UPA-regeringen (United Progressive Alliance) på alla områden. Samtidigt som USA:s president och dennes statssekreterare nyligen "skyllde" den globala matkrisen på den växande medelklassens tilltagande välstånd i Indien (samt Kina), har i verkligheten matpriserna som rusat i höjden och den globala livsmedelsbristen skapat en krisartad situation i Indien, den värsta

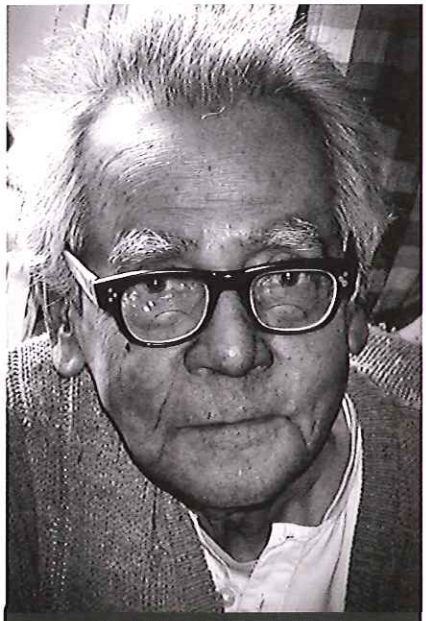

AJIT ROY
OM INDIEN

på tre decennier. Enligt en senior medlem av planeringskommissionen är landets per capita-produktion av livsmedel nu åter nere på 1970-talets nivå. Jordbruksproduktionen har stagnerat.

SEDAN MITTEN AV 1990-talet har produktionen konstant legat kring 415 miljoner ton. Mellan åren 1996 och 2004 rådde faktiskt nolltillväxt. Och för att göra saken än värre har inflationen till följd av kraftigt stigande priser på alla slags varor nu nått rekordnivån 7 procent.

Den indiska ekonomin som sedan 2003 i genomsnitt växt med 8,7 procent om året, den snabbaste tillväxten sedan självständigheten, hotas nu av en snabb inbromsning. I mars månad var tillväxttakten för industrin bara 3 procent, och så låg har den inte varit på sex år.

Något som dock inte hindrar företrädare för Indien att fortsatt utstråla tillförsikt och optimism. Indiens främsta industrigrupp, Tata-företagen, skapade historia genom att för 2,3 miljarder US-dollar köpa lyxbilsmärkena Jaguar och Land Rover från Ford Motor. Därigenom blev Tata Motors det enda bilföretag i världen som tillverkar allt från de allra billigaste budgetbilarna till världens mest exklusiva fordon.

FÖR DEN BELÄGRADE regeringen kom en stunds festyra när man den 6 maj, med stöd av såväl vänstern som det högerinriktade BJP, i parlamentets överhus lyckades driva igenom den kraftigt försenade lagen om kvotering för kvinnor i alla politiska församlingar. Lagförslaget kom redan 1996 men först nu har man lyckats få majoritet.

Trots upprepade försök av regering efter regering hade förslaget dittills blockerats av en del sekularistiska partier som krävt särskilda kvoter för kvinnor ur eftersatta grupper. Första hindret är nu passerat och lagförslaget har gått till Standing Committee on Law and Justice för granskning. Regeringen hoppas få kommissionens godkännande så att kvoteringen kan hinna genomföras innan regeringens mandatperiod snart går ut.

Ajit Roy
Översättning: Lars Eklund

Män berättar om hur de blivit inplockade av polisen och torterade. En kvinna visar porträttet på sin förlorade son som var gerillasoldat. En annan man berättar hur hans pappa miste livet på grund av en mina. Välkommen till vardagen på östkusten i krigets Sri Lanka. Välkommen till Ollikulam.

I väntan på ljusare tider

Ollikulam har fått sitt namn efter en näckros kallad Olli. Byn, som ligger strax utanför Batticaloa i östra Sri Lanka omgärdas mycket riktigt av våtmarker som är nästan helt täckta av den gröna vattenväxten. Det pågår flera husbyggen i byn.

Mest iögonfallande är en blivande femrumsvilla.

Röd tegelsten läggs på röd tegelsten till en byggnad som förefaller gigantisk, i alla fall i jämförelse med byns övriga småhus.

Pengarna kommer från familjemedlemmar som är i Mellanöstern och jobbar. När jag intervjuar byborna om vad utveckling är och om hur byn utvecklats handlar svaren mycket om konkreta och synliga förändringar. Om hur husen från början var små kyffen med palmbladstak, om hur skog röjts undan, vägar förbättrats, elektricitet dragits in och nya skolbyggnader förfärdigats.

– Utveckling? Det är när barnen kan åka till skolan i tuktuk (trehjulingstaxi), säger en av byns äldsta invånare. I hans barndom var det promenera som gällde, om man alls fick gå i skolan.

Fortfarande är det långt ifrån alla barn i Ollikulam med omnejd som kan få skjuts till skolan.

Utvecklingens frukter är ojämnt fördelade och allt överskuggas av det pågående kriget. Jag frågar byborna om hur de tror att byn kommer att se ut om fem år.

Nästan alla svarar samma sak:

– Om kriget tar slut, då kommer mycket att förbättras. Folk kommer att bygga nya, bättre hus, det blir bättre möjligheter till skolgång och arbete. Men om kriget fortsätter, då blir det svårt.

Fred och utveckling hör ihop.

Utan fred, ingen utveckling, utan utveckling, ingen fred, är ett mantra som numera repeteras av alla från FNs generalsekreterare och statsministrar till forskare och fredsaktivister.

Jag tillbringar en vecka i Ollikulam i juni 2007 för att försöka förstå hur kopplingarna mellan fred och utveckling ser ut för vanligt folk, mitt i det komplicerade och krigsdrabbade östra Sri Lanka.

ARTILLERIELD HÖRS SOM ÅSKDÅN i bakgrunden där vi sitter på plaststolar i skuggan utanför byns olika hus. Sri Lankas regeringstrupper är i färd med att återerövra områden kontrollerade av gerillan, de Tamilska Tigrarna (LTTE).

Två små flickor ställer upp framför Sydasien-skribenten Camilla Orjuelas kamera för att föreviga ett ögonblick i sina liv. Två liv i en liten by på Sri Lankas östkust där det långa, blodiga inbördeskriget mellan Sri Lankas regering och de tamilska tigrarna ständigt gör sig påmind.

"Jag vågar inte köra okända personer efter klockan sex på kvällen. Vem vet vad de kan tillhöra för grupp? De kanske tar min tuktuk. Det finns för många beväpnade män här"

Kopplingen mellan fred och försörjning är tydlig för en man jag intervjuar – låt oss kalla honom Anandan – som är tuktuk-förare. Flera dagar har jag åkt i hans skinande blå tuk-tuk, halvmilen mellan Batticaloa stad och Ollikulam. Anandan är relativt nyinflyttad i Ollikulam och har ännu inte upparbetat ett nätverk av stamkunder.

Varje dag står han med sin tuktuk nere vid huvudvägen till Batticaloa, precis bredvid specialpolisen, STF:s, postering. STF-poliserna ser mer ut som militärer och stoppar förbipasserande i jakten på Tamilska Tigrar.

Under tidigare år har STF stått bakom åtskilliga mord och försvinnanden i området, men poliserna är för det mesta artiga mot Anandan.

STF är måltavla för Tiger-gerillan och precis i det här vägskälet har en fjärrstyrd mina exploderat för inte så länge sedan.

– Min fru är orolig för mig. Men för jobbets skull måste jag stå där. Det är den bästa platsen för att få körningar, säger Anandan.

När det rådde vapenvila och fredsförsök mellan Sri Lankas regering och LTTE var livet mycket lättare för honom.

Det var säkrare att röra sig ute och folk ville resa på längre turer. Man proppade in en hel familj i en tuktuk och reste för att hälsa på släktingar i andra delar av distriktet eller för att besöka avlägsna tempel.

Alla jag intervjuar i Ollikulam håller med om att fredsprocessen innebar helt nya möjligheter att röra sig fritt. Man kunde ta jobb i stan och komma hem senare på kvällen, besöka släktingar och vänner och bedriva handel. Ekonomin förbättrades.

MEN NÄR JAG GÖR MINA INTERVJUER I OLLIKULAM i juni 2007 har fredsprocessen kollapsat, regeringen är på offensiven mot gerillan, och TMVP (tamil people liberation tigers), en utbrytargrupp från LTTE som samarbetar med regeringen, är ständigt närvarande med sina vapen.

Många av byns unga män söker jobb i Mellanöstern – inte för att det nödvändigtvis är bra betalt, men som ett sätt att undkomma riskerna därhemma.

– Jag vågar inte köra okända personer efter klockan sex på kvällen. Vem vet vad de kan tillhöra för grupp? De kanske tar min tuktuk. Det finns för många beväpnade män här, berättar Anandan.

Flera bybor beskriver Ollikulam som relativt förskonat från krigets fasor. Trots det har nästan alla jag intervjuar hemska erfarenheter.

Män berättar om hur de blivit inplockade av polisen och torterade, jag får höra historien om en ung kille som brändes till döds 1990, en kvinna visar porträttet på sin förlorade son som var gerillasoldat, och en man berättar hur hans pappa miste livet på grund av en mina. 1990 var den stora krisen för Ollikulam.

I byn bor folk från två folkgrupper – tamiler och muslimer. När LTTE började betrakta muslimerna som fiender spreds konflikten också till Ollikulam.

LTTE ATTACKERADE MUSLIMERNA, som flydde, och muslimska grupper attackerade i sin tur tamilerna.

Nu har båda grupperna flyttat tillbaka.

Muslimerna bor i skinande vita små hus i en del av Ollikulam som går under namnet "fredsbyn". För dem var det ironiskt nog inte i första hand fredsprocessen som gjorde det möjligt att få bättre levnadsvillkor, utan tsunamin.

Under 15 år levde muslimerna som flyktingar vid kusten, och det var först när de drabbats av flodvågen, tsunamin, som någon ville hjälpa dem att flytta tillbaka till egna hus i Ollikulam.

Tanken var att både muslimer och tamiler skulle bo i "fredsbyn" som finansierades av brittiska Muslim Aid.

Men för säkerhets skull har tamilernas hus byggts en bit bort. Rädslan för att konflikterna och våldet som delade byn 1990 ska återkomma finns fortfarande kvar.

Och den är till viss del befogad. Efter valet till Östra Provinsen i maj 2008 har TMVPs ledare installerats som provinsguvernör. Muslimska grupper har protesterat och våld mot muslimer från det fortfarande beväpnade TMVP har rapporterats.

Regeringen lanserar stolt utvecklingssatsningen "Soluppgång i Öster" sedan de tagit tillbaka provinsen från LTTE.

Men, och det här är Ollikulams invånare väl medvetna om, en verklig utveckling kräver också en verklig, varaktig fred.

TEXT & FOTO: Camilla Orjuela

Egentligen var det tänkt att både tamiler och muslimer skulle bo tillsammans i en del av Ollikulam kallad "fredsbyn", den som byggdes upp efter tsunamin. Men av rädsla för att nya konflikter ska blossa upp har tamiler placerats en bit ifrån.

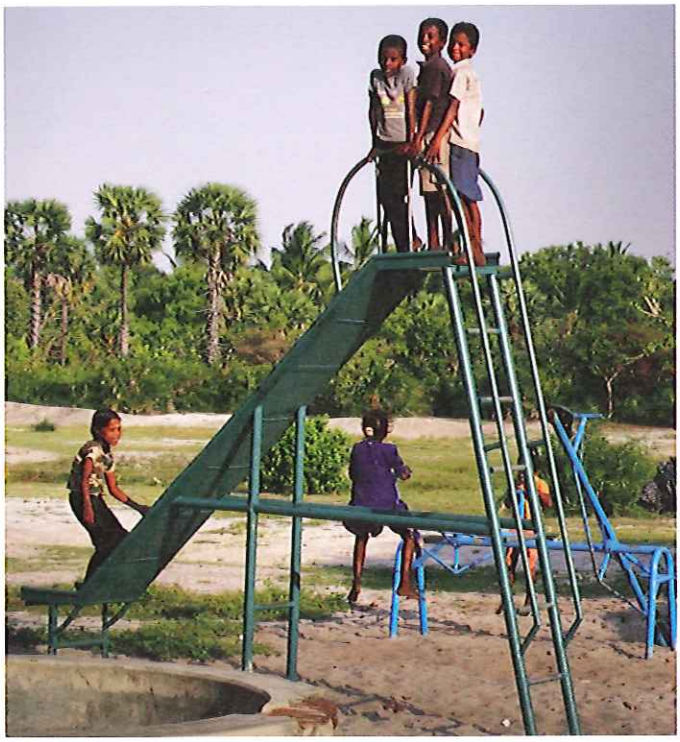

På bilden ser det ut som en helt vanlig lekplats. Men för barnen i Ollikulam kan en lek i lekparken vara en lek med livet.

En kvinna i byn visar upp porträttet på sin döde son som var gerillasoldat.

Osynliga kedjor

FOTO: Emilio Morenatt/Scanpix

År 2008, i ett demokratisträvande Pakistan, är förtrycket och hedersvåldet fortfarande en stor del av vardagen. Och i lidandets centrum hamnar de som utgör närmare halva landets befolkning – kvinnorna.

Vi är inne i 2000-talet, men i Pakistan lever kvinnor fortfarande som om det vore medeltiden. De lever i fattigdom, har dålig tillgång till sjukvård och utbildning samt diskrimineras genomgående inom alla livets områden – juridiskt, i hemmet, i skolor och på arbetsplatser.

Det börjar redan vid födseln och fortsätter sedan livet igenom. Anledningarna är det pakistanska samhällets patriarkala strukturer samt en felaktigt tolkad islam-fundamentalism. Islam ger likvärdiga rättigheter till kvinnor i alla skeden av livet. Den ger flickor rätt att gifta sig efter eget önskemål, men i det pakistanska samhället har flickorna inget att säga till om.

För några år sedan dödades Faheem och Hajira i Hyderabad, en större stad i Pakistan, då de återvände hem efter att ha betalat borgen i en lokal domstol. Faheem härstammade från en Urdutalande familj medan Hajira var afghanska. De gifte sig utan godkännande från sina familjer. Polisen grep paret efter att Faheem anklagats för kidnappning. Trots att de befanns oskyldiga i domstol blev det unga paret anfallna och kallblodigt mördade. Hajiras bröder knivhögg henne i magen, eftersom de trodde att hon var gravid. I april 1999 dödades Saima Sarwer, 24 och mamma till ett barn, inne på den framstående människorättsadvokaten Hina Jillanis kontor i Lahore. Saima ville få Khula (en form av islamsk skilsmässa), eftersom hon levt isär från sin make i fem år. Hennes föräldrar godkände inte detta. Hon rymde från hemmet och sökte skydd hos Jillani. Saima Sarwers mamma fick tillåtelse att träffa dottern på advokatens kontor. Hon anlände tillsammans med chauffören, som på order av modern sköt ihjäl dottern. Saima dog på fläcken, men mördarna går ännu fria. Detta skedde i en välmående och högutbildad familj i Peshawar.

Fadern till den mördade är ordförande i stadens handelskammare medan modern är en framstående gynekolog. Om en flicka gifter sig efter egen vilja anses det att hon vanärar familjen. Männen å andra sidan kan göra vad de vill. Om de till exempel går till prostitiuerade påverkar det inte familjens heder.

HEDERSMORD ÄR VANLIGT I PAKISTAN, särskilt i de två provinserna Sind och Punjab. När en kvinna blivit måltavla för hedersmord är det för hederns väktare ovidkommande om hon frivilligt eller inte gått med på den skamliga handlingen. Kvinnor som misstänks för att ha sex innan äktenskapet och kvinnor anklagde för äktenskapsbrott har blivit mördade av sina manliga släktingar eftersom vanhelgandet av kvinnans kyskhet setts som ett angrepp mot familjens heder. Hedersmorden bokförs ofta som självmord eller olyckor. Om en kvinna har en otillåten affär förklaras hon vara en "kari" (svart kvinna), och det är viktigt att någon i släkten försvarar familjens och klanens heder och mördar henne. Mannen hon haft affären med – "karo" (svart man) – kan också mördas.

Det finns bara ett straff för en kari – döden. En släkting till en kari kan öppet döda henne och på så sätt bevara familjens heder. I Pakistan ses kvinnan som mannens egendom. För några år sedan i Jacobabad i Sindh slogs Abdul Hameed med en man om mark och dödade denne. Han var rädd för att bli straffad och gick därför hem och dödade sin 75-årige mor som stod och lagade mat åt honom. Han hävdade att mamman haft ett förhållande med fienden, och att han därför dödat henne för att försvara familjens ära. På så sätt undkom han straff. Det var det värsta fallet av karo kari. I de flesta kari-fall begås morden av nära släktingar – fader, bröder eller kvinnans make. Det finns även pengar att tjäna på ▶

"Männen har inget att förlora på att anklaga dem för otukt eller äktenskapsbrott. Det ligger ingen skam i att en broder anklagar sin syster, eller ens en fader sin egen dotter. När det gäller våldtäkt är kvinnan straffbar även om hon bara är nio år gammal."

hedersmord. I många mordfall mutas polisen till att framställa brottet som ett hedersmord och gärningsmännen går därmed fria. En rapport från kommisionen för mänskliga rättigheter i Pakistan 2006 (HRCP) bekfräftade att hedersmord förekommer i Pakistan, liksom stympningar och andra förödmjukelser – bland annat skärs kvinnornas näsor av och de tvingas visa sig nakna offentligt. Förövarna var ofta deras makar och manliga släktingar. Ingen tillförlitlig statistik över antalet hedersbrott existerade. Officiella siffror hävdade att i genomsnitt 1000 människor årligen mördades på grund av heder. Andra källor, bland annat media, rapporterade 1 137 dödsfall till och med november. En talesman från Citizens Comission for Human Development rapporterade att 229 kvinnor hedersmördades mellan januari och juni det året. 54 procent av dessa var gifta. Uppskattningsvis 27 procent dödades av sina fäder, bröder eller släktingar till maken. 25 procent av sina makar. 11 procent dödades av andra släktingar, och i 19 procent av fallen var gärningsmannen okänd. Människorättsorganisationer ansåg att sådana incidenter var vanliga i provinserna Sindh, Punjab och bland stammar i Balockhistan, NWFP och FATA.

I JANUARI 2005 SKREV PRESIDENT MUSHARRAF under en lag som skärper straffen för alla hedersrelaterade brott och som kriminaliserar sedvänjan att gifta bort kvinnor som återbetalning för brott. Tragiskt är att kvinnorna som blivit mördade som Kari begravs utan cermoni.

De får ligga på avskilda kyrkogårdar, särskilda för karis, och dessa gravar besöks aldrig av vänner och anhöriga. Kvinnliga släktingar kan inte opponera sig mot denna brutala behandling, även om de vet att offret var oskyldigt. Om en kvinna våldtas drar hon vanära över sin familj. Därför anmäls inte merparten av dessa brott. Ett våldtäktsoffer stöts ut ur gemenskapen och lämnas ensam åt sitt lidande.

I Kommissionen för mänskliga rättigheters rapport står det att "många våldtäktsoffer tvingades att ta tillbaka sina anklagelser".

Polis och åklagare hotade ofta offret med att hon skulle åtalas för äktenskapsbrott eller otukt om hon inte kunde bevisa att hon inte frivilligt varit med mannen, och det var många fall där våldtäktsoffer fängslades på dessa anklagelser. Straffet för våldtäkt är upp till 25 år i fängelse, 30 piskrapp och 5000 dollar i böter. I samband med våldtäktsanklagelser begärde ofta polisen mutor från den anklagade. Om denne betalade hotade och misshandlade poliserna offret och beordrade henne att dra tillbaka sina anklagelser.

Om någon utredning gjordes var den ofta mycket ytlig. Medicinsk personal saknade vanligtvis utbildning i hur man samlar bevis, samt antastade ibland offren såväl fysiskt som verbalt och anklagade dem för otrohet eller otukt. Kvinnor anklagade för dessa brott tvingades mot sin vilja att genomgå medicinska undersökningar, trots att lagen krävde att de måste ge sitt medgivande.

Domare var ovilliga att fälla misstänkta våldtäktsmän, de krävde orimliga bevis och hotade ibland att döma offret för äktenskapsbrott eller otukt. Familjer och stammar dödade ibland våldtäktsoffret, eller uppmanade dem att begå självmord.

Enligt HRCPs rapport från 2005 satt uppskattningsvis 4621 kvinnor i fängelse enligt Hudood-förordningen. Även i fall där domstolarna slutligen lade ner åtalen tillbringade de anklagade månader och ibland år i fängelse, med sina rykten förstörda. Hudood-lagarna antogs den 22 februari 1979 och var ett led i den ökade islamiseringen av landet. Den berör stöld, äktenskapsbrott, våldtäkt, falsk vittnesbörd och sexuella brott (zina). HRCP skrev i sin rapport från 2001 att "en kvinna våldtas var tredje timme i Pakistan och hälften av alla offer är underåriga".

En underökning sponsrad av UNICEF visar att det under 2005 rapporterades häpnadsväckande 4347 fall av fysiskt och sexuellt våld mot kvinnor De mest kontroversiella lagarna enligt Hudood är våldtäktslagarna, vilka kräver fyra vuxna manliga muslimska vittnen till penetrationen och enligt vilka kvinnan ska straffas om inte dessa vittnen finns. I praktiken kriminaliserar dessa lagar tusentals kvinnor som anklagas för otillbörliga sexuella relationer av ilskna anhöriga, misshandlade makar eller till och med påträngande grannar.

TROTS ATT FALSKA ANKLAGESER enligt lagarna är straffbara, hävdar människorättsadvokater i Pakistan att detta sällan beivras och att kvinnor i regel missgynnas i domstolarna. Hudood-lagarna används som ett vapen mot kvinnorna.

Männen har inget att förlora på att anklaga dem för otukt eller äktenskapsbrott. Det ligger ingen skam i att en broder anklagar sin syster, eller ens en fader sin egen dotter. När det gäller våldtäkt är kvinnan straffbar även om hon bara är nio år gammal. Det är

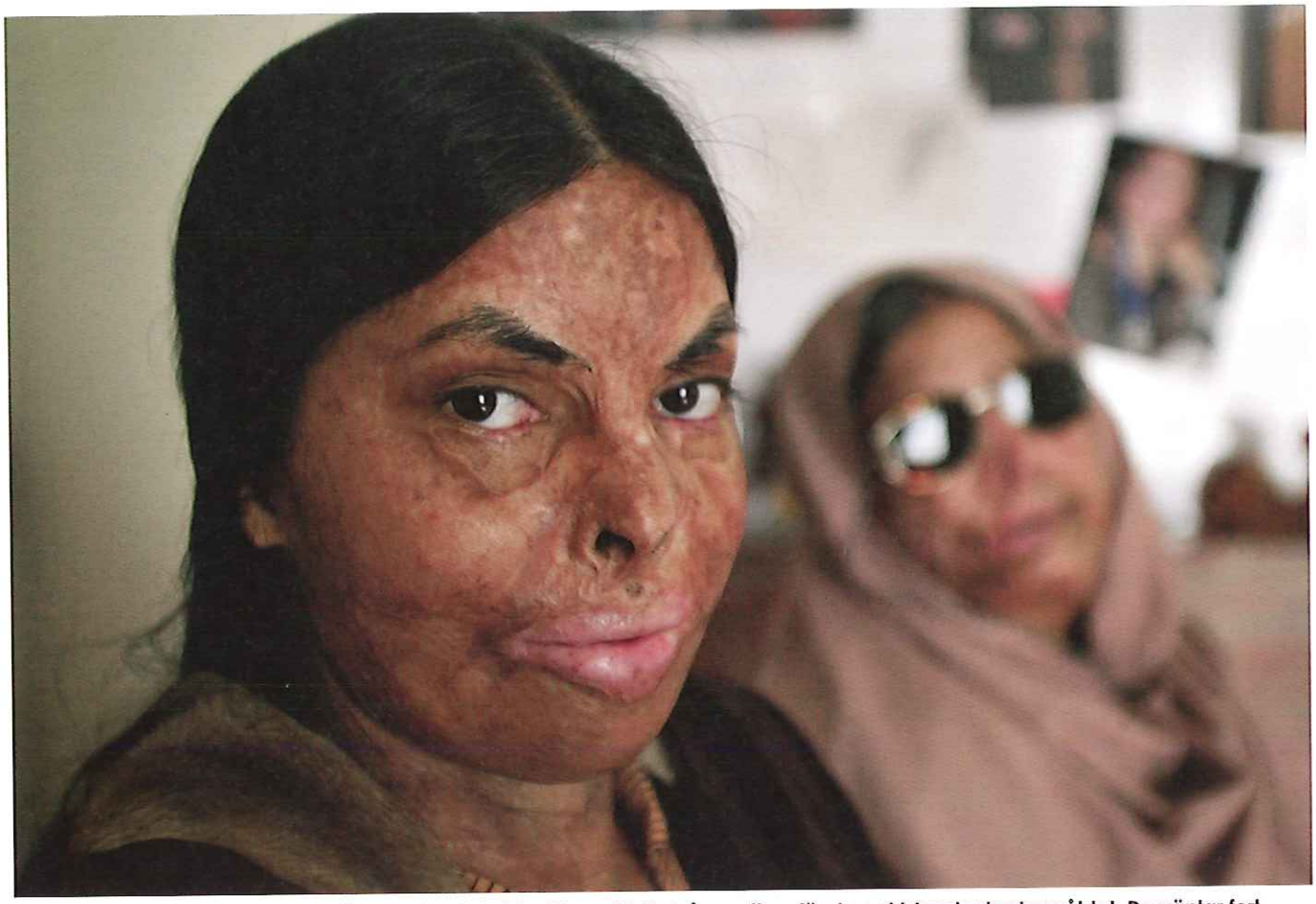

Parveen Akhtar, 40 år (närmast på bilden) och Sabira Khan, 27, är två av offren för de pakistanska hedersvåldet. De väntar fortfarande på att rättvisan ska skipas sedan de så brutalt brändes med hjälp av syra och bensin av deras respektive män för två år sedan.

FOTO: B.K Bangash/Scanpix

vanligt hos vissa besvikna föräldrar att de när en dotter har gift sig mot deras vilja anklagar hennes make för kidnapning och brott mot zina. Ett stort antal kvinnliga fångar är offer för Hudood. 2001 skulle 47-åriga Ayesah bibi, besöka sin sjuke far, då fyra unga poliskonstaplar kidnappade och våldtog henne och sedan ljög och anklagade henne för äktenskapsbrott. Hon fängslades, och hennes man och barn kom på besök en gång, sedan aldrig mer. 1980 våldtogs 13-åriga Jehan Mina av sin farbror och hans son.

Hon dömdes till hundra piskrapp, som reducerades till femton med hänsyn till hennes unga ålder.

Den blinda tjänsteflickan Safia Bibi dömdes till ett liknande straff. I båda fallen blev de våldtagna flickorna gravida, vilket ytterligare sågs som bevis på att de hade haft sex av fri vilja. Gärningsmännen släpptes fria på grund av bristande bevis.

SORGLIGT NOG FÖR PAKISTANS KVINNOR KUNDE inte premiärministern Benazir Bhutto, som två gånger satt vid makten, förbättra Hudood-lagrna på grund av rädsla för de radikala rörelserna i Pakistan. Det blev i stället generalen och presidenten Musharraf som fick göra det. 2006 lät han kungöra en lag – women´s protection bill - som innebar att alla kvinnor som satt fänglade i enlighet med Hudood skulle släppas fria mot borgen. Cirka 1 300 kvinnor frigavs.

Det är tydligt att de radikala islamisterna dominerar det pakistanska samhället. De feltolkar islamska lagar och använder dem för sitt egna ondskefulla uppsåt. I vissa finare delar av Karachi spred några studenter skräck genom att de försökte skära av kvinnors armar eftersom de bar ärmlösa klänningar.

Kvinnor har ingen makt i Pakistan. De utsätts för våld i hemmen av sina egna – bröder, fäder, makar och dennes familj. Att brännskada kvinnor och skylla på ugnsolyckor är vanligt.

En nygift flicka utsattes för fysisk och psykisk tortyr av sin makes bröder och de brände henne och skyllde på att lerugnen exploderade. 2004 skedde minst 43 fall av syraattacker i Pakistan.

I ETT FUNDAMENTALISTISKT samhälle som Pakistan har kvinnor inte makten över sina egna kroppar. De lever under svåra förhållanden och har ofta dålig tillgång till sjukvård och hälsovårdsprodukter. Om en kvinna blir gravid förväntar sig hennes makes familj att hon kommer att föda en pojke.

Om detta inte infrias, om det blir en flicka, kan kvinnan torteras och ges skulden. I avlägsna trakter och fattiga områden saknar kvinnorna ofta utbildning. I städerna har de jobb, men får låga löner och trakasseras ofta sexuellt.

Frågan är: hur länge ska Pakistans kvinnor behöva stå ut med att utnyttjas, diskrimineras och leva i fattigdom?

Rana Rizvi

Översättning: Thomas Lindy

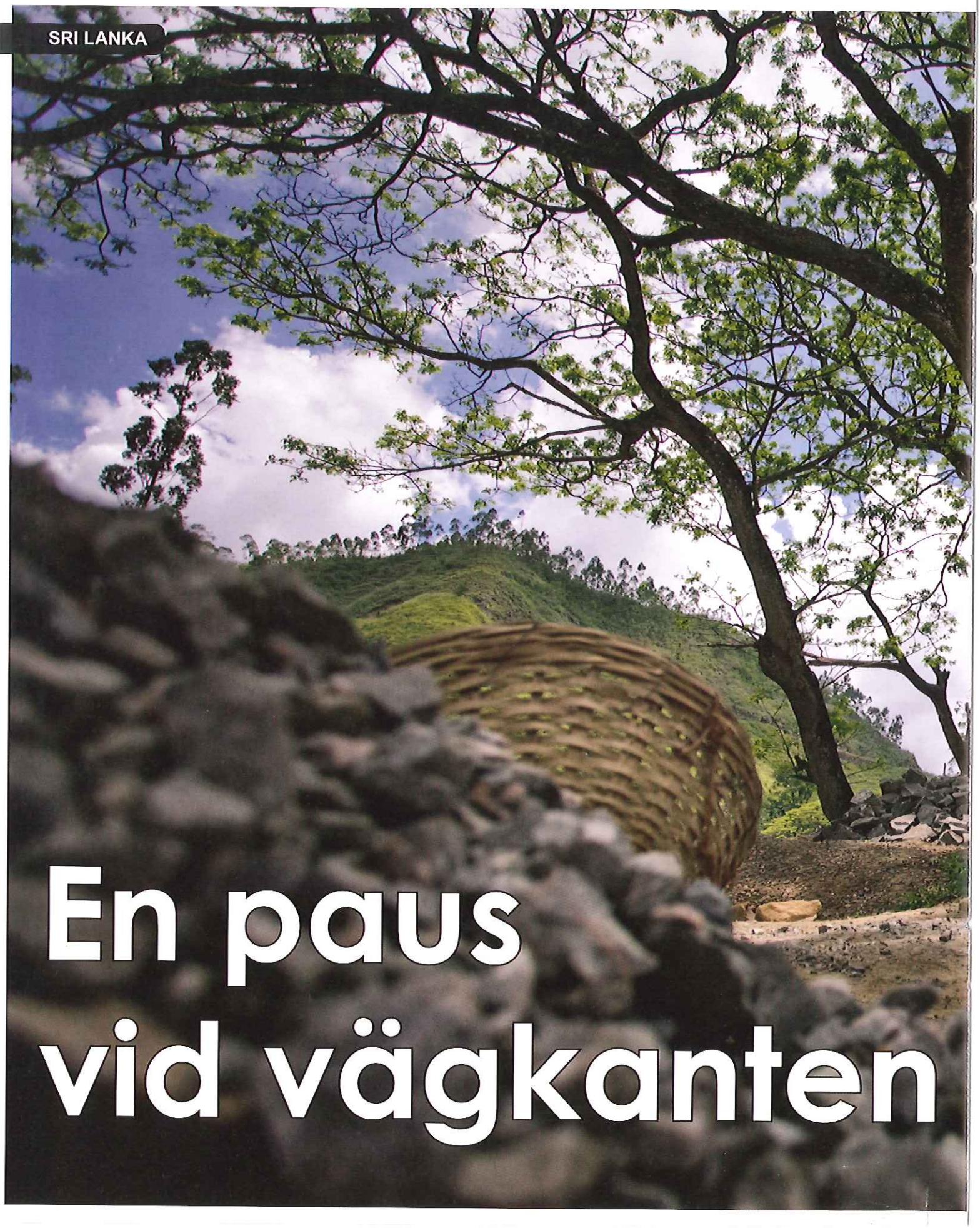

En paus vid vägkanten

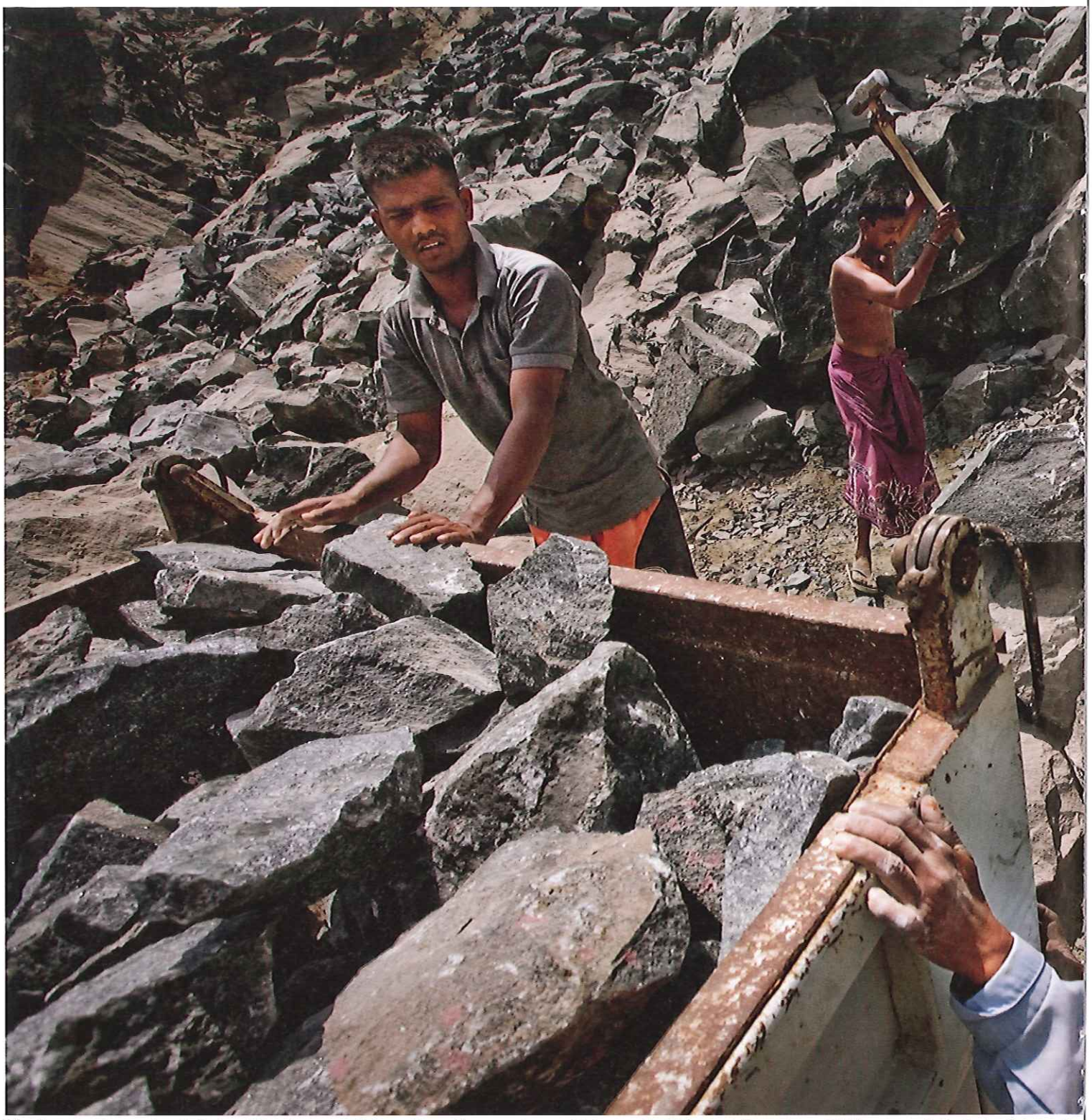

På några av de mest oväntade ställen kan man fotografera några av de mest intressanta bilderna. Ett av dessa tillfällen var när Sydasienfotografen

Kudden under min rumpa har glidit åt sidan igen. För hundrade gången känns det som. Jag tajmar in ett gupp i vägen och hoppar till. Millisekunden som jag är i luften hinner jag rätta till kudden innan jag dunsar tillbaka ner i det alldeles för mjuka sätet. Ryggstödet är blött av svett och jag får för mig att om jag lutar mig framåt kommer min skjorta att torka.

I denna krampaktiga ställning sitter jag och tittar ut genom fönstret. Den tjocka gröna djungeln fladdrar förbi. Det ska finnas gott om leoparder i det här området har jag fått veta. Mina ögon fokuserar på misstänkta föremål mellan träden, förgäves.

Jag befinner mig på rundresa på Sri Lanka.

Sydasiens blivande chefsredaktör, John, sitter lugnt och avkopplad i framsätet. Ekonomiansvarige Matilda sitter vid min sida i baksätet och är rödrosa i ansiktet. Bra

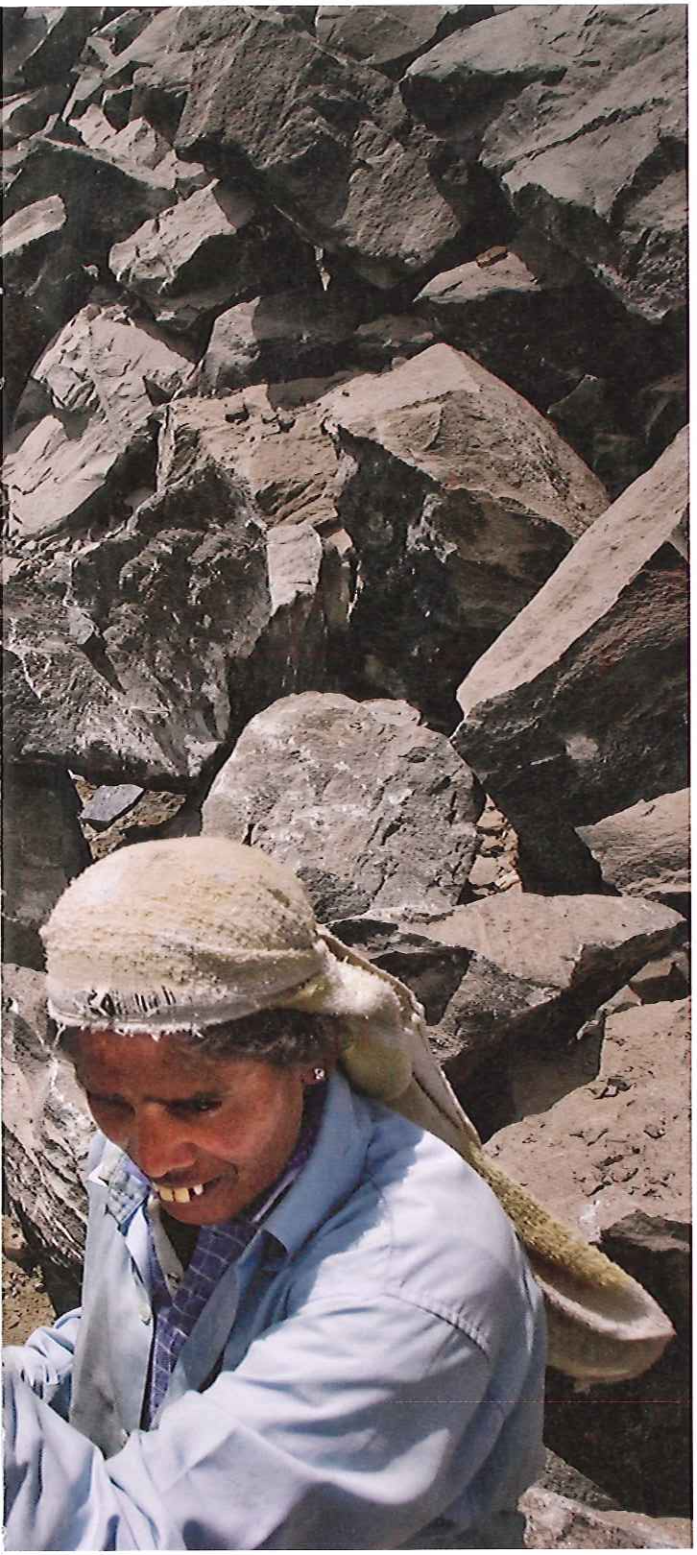

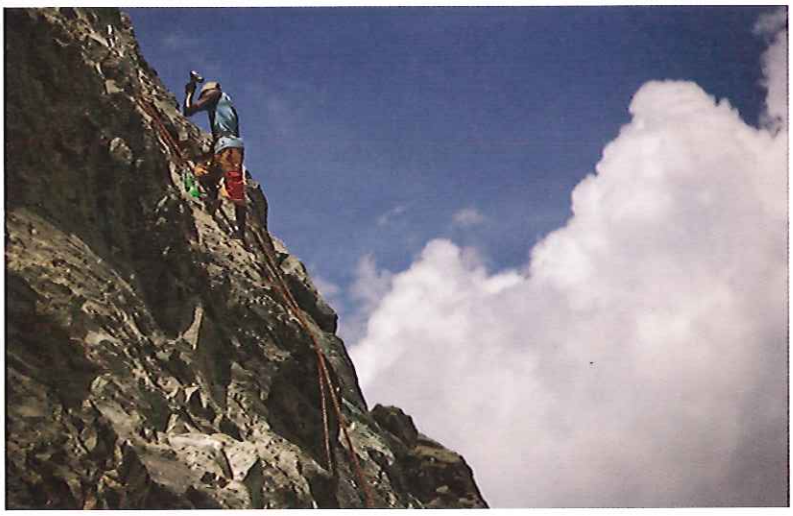

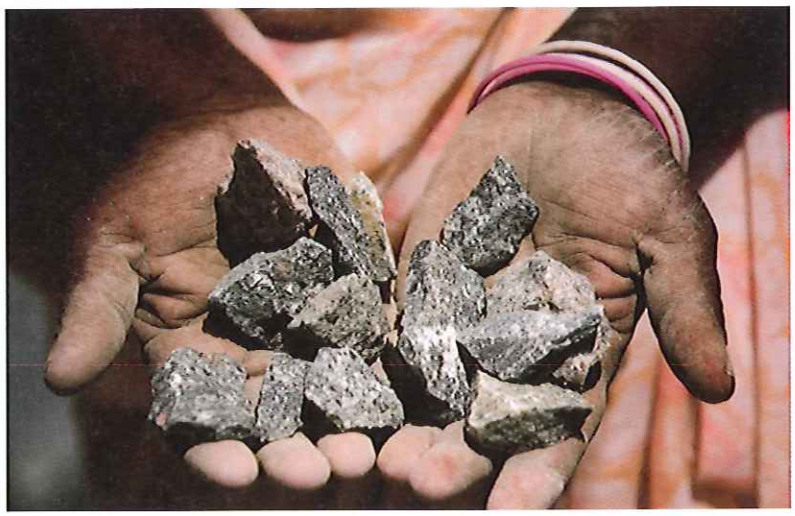

Lars Lindqvist under en rundresa med bil tog en paus vid ett granitstensbrott i Sri Lankas bergsland.

tänker jag. Då är hon i alla fall inte bilsjuk som hon annars lätt kan bli. De där svarta åksjukebanden hon har runt armarna kanske funkar ändå.

ALLA ÄR, TROTS GUPPIGA vägar och en varm och lång dag i bilen, vid gott mod. Det beror nog mest på att det nu var veckor sedan vi var vid stranden – och om bara någon timme – som senare visar sig vara timmar – kommer vi få återse de vita sandstränderna som bara väntar på att rivas upp av våra svettiga fötter. Jag lutar huvudet ut genom fönstret och känner vinden i håret. Jag blundar och drömmer mig ut bland vågorna i Indiska Oceanen.

"Stopp!", ropar John plötsligt.

Bilen stannar och alla vi fyra i bilen tittar åt höger. Ett berg, eller något som en gång var ett berg. En djup fåra bred och alldeles färglös. Ett bergsår blödandes av ▶

stenar och grus visar upp sig framför oss. Vi parkerar bilen en bit längre fram.

Vid sidan av vägen sitter en äldre dam, Punchi Nona, på marken med en liten hammare i ena handen. En sån där som doktor Nilsson brukar använda när han kollar mina reflexer på vårdcentralen i Nyköping. Typ. Hon slår rytmiskt med den mot stenen, stor som ett plommon, som hon greppar med sin andra hand.

Stenen splittras och Punchi Nona kastar bitarna i en hög framför sig och i samma ögonblick greppar hon en ny sten.

John tar fram anteckningsblock och penna, själv byter jag objektiv, korsar vägen och går mot stenbrottet. Det är stort som en fotbollsplan med stenar i alla storlekar utströdda över marken. Luften är torr, solen ligger på rakt ovanifrån och det känns som att man står i en gryta. Med jämna mellanrum ramlar ett större stenblock ner från bergsväggen och luften fylls av damm. Det blir tungt att andas.

Host, host. En annan äldre dam klappar mig på axeln. Hon vill att jag ska titta på något. Hon tar mig i armen och leder mig bakom ett stort stenblock. Där står en kvinna och väntar med en korg i famnen.

MANNEN MITT EMOT HENNE HAR JUST klyvit en stor sten med hjälp av kil och slägga. Han slår släggan med ett kraftfullt slag och stenhalvan delas ännu en gång. Han slår ytterligare ett slag och sen är det dags för kvinnan att fylla sin korg. Jag fotograferar henne under tiden hon placerar korgen på huvudet och väldigt nätt kryssar mellan alla vassa stenar bort till en väntande lastbil.

En lastbil tar ungefär fyra timmar att fylla. De här arbetarna tjänar i snitt 200 rupier per dag (cirka 12 kronor). Punchi Nona tjänar hälften så mycket.

Hundratals bilder, några koppar te och ett gäng nya vänner senare irrar jag runt och letar efter John. Jag vill att han ska prata med en kvinna jag just tagit ett porträtt av(framsidan av detta nummer).

Jag tittar ner i dalen bredvid vägen och ser en bäck. Mitt öga letar sig uppströms och där ligger redaktörn och flyter bland stenarna. Minuten senare ligger jag själv därnere, bredvid honom.

Vattnet är kallt men skönt, Matilda kommer ner och tillsammans ligger vi där och pratar om arbetarna vid stenbrottet.

Det är de här tillfällena man reflekterar över hur underbart mitt jobb som fotograf är. Hur fascinerad jag blir varje gång en människa bjuder in mig och låter mig fotografera hans eller hennes liv. Vare sig det är vid ett stenbrott i Sri Lanka, en lägenhet på Östermalm eller en källare i Rosengård.

Jag känner mig priviligerad.

För att få en bra bild krävs det gott om tid och mycket energi. Det innebär ofta att inte ge upp som fotograf, man måste vara lite av en igel.

BALANSEN ÄR HÅRFIN, jag vill ta den bästa möjliga bilden för att få så starkt genomslag som möjligt samtidigt som jag vill visa respekt och se till så att den jag fo-

"Ibland kan foto vara en aggressiv handling. Att det kallas att man "tar" någons bild får fotoalbum eller internet-galleri", skriver Lars Lindqvist. Samtliga bilder i detta bildreportage

plötsligt en annan betydelse. Man stjäl ett ögonblick ur människors liv och tar sig friheten att annvända detta stulna ögonblick i sitt är tagna i april förra året på väg ner från staden Haputale i Sri Lankas bergsland.

tograferar inte känner sig pressad att göra något som han eller hon normalt inte gör.

Jag tror att många av ni läsare har hamnat i liknande situationer. Ta exemplet att du går på en gata i ett slumområde. Gatubarn spelar fotboll eller cricket och ljuset är fint. Misären runt omkring är stor och du vill ta en minnesbild för just detta ögonblick ger dig starka känslor. Det är nästan omöjligt att inte känna ett motstånd mot att lyfta kameran.

Ibland kan foto vara en aggressiv handling. Att det kallas att man "tar" någons bild får plötsligt en annan betydelse. Man stjäl ett ögonblick ur människors liv och tar sig friheten att annvända detta stulna ögonblick i sitt fotoalbum eller internetgalleri.

Eller som i mitt fall – för att tjäna pengar på det.

TEXT & FOTO: Lars Lindqvist

Kan man verkligen dricka vin till stark mat? Kan två så smakrika ting verkligen komplettera och lyfta fram varandra? Tja, varför inte? Det menar i alla fall Sydasienskribenten, författaren och livsnjutaren Zac O 'Yeah.

Vin och curry – en het kombination

En söndagsmorgon när jag vaknade satt en äldre poet vid namn Vijay vid köksbordet, kedjerökandes och drickandes slattar av Old Monk-rom och klagade på att hans räd mot kylskåpet haft katastrofala följder – att han av misstag halsat ur en flaska vinäger.

Jag slogs främst av det anakronistiska i synen: resten av Indiens kulturnissar har mangrant gått över till rödvin och idag är inget vernissage komplett utan vinglas på silverbrickor och servitörer i livré.

Men det är inte alls länge sedan som man bara kunde få en öl att skölja ner sin curry med. Det handlade inte så mycket om att vin och indisk mat inte uppfattades som kompatibelt, utan för femton år sedan dracks det helt enkelt bara sprit och öl. Visst, i New Delhi hade flottare krogar till och med champagne, men en så kallad "Wine Shop" sålde i princip allt dryckjom utom just vin.

Läget förändrades när familjen Grover under 1980-talet på prov planterade importerad fransk Vitis vinifera på en rad platser från Kashmir i nord till Deccaplatån i syd, på jakt efter god jordmån.

När de första skördarna trampats, jästs, buteljerats och flugits till Paris, fick en panel munskänkar smaka och alla fingrar pekade på flaskan från Nandi Hills – ett populärt friluftsområde norr om Bangalore.

Där anlades Indiens första moderna vingård och numera odlas, på ett par hundra hektar mineralrik jord, dagtid smekt av solen på högplatån (700 meter över havet), nattetid i ljum svalka, Cabernet Sauvignon- och Shiraz-druvor som anpassat sig väl.

Kommer Nandi Hills jordmån en dag att jämföras med fransk terroir? Det frågar jag mig – liksom alla de franska oenologer som gjort studiebesök här – när jag lyckats hitta vingårdarna efter en halvtimmes resa i jeep.

NÅGOT OMEDELBART SVAR kan ingen ge på frågan. Att bana vägen för en vinrevolution har inte varit lätt, men Grover gjorde ett smart drag i att engagera en oenolog från Bordeaux, Michel Rolland – ägare till ett antal châteaux, en jetsettare vars klientlista består av hundratals vingårdar och som har kallats för "the Mick Jagger of winemaking". Han besöker vingården varje år.

– Bra indiska viner är som bra viner i vilket land som helst, förklarar Rolland som först tvekade inför att anta utmaningen.

Rent tekniskt ansågs tropiskt klimat inte optimalt för vinodling (Grovers tillhör de fåtaliga viner som odlas kring ekvatorn), men idag är Rolland märkbart stolt.

– Skillnaden mellan indiskt och franskt rödvin är som skillnaden mellan en indier och en fransos. Två ögon, två armar, två ben... Allt annat är relativt – det handlar om kultur och smak.

Om man idag har ett indiskt vin på menyn vill åtminstone en seriös vinkännare testa det, mina vänner frågar inte ens efter slottsviner när de kommer på besök.

EN TREDJEDEL AV GROVERS produktion exporteras, bland annat till Frankrike där Veuve Clicquot-Ponsardin gått in som delägare. Det skrivs mycket om deras djuproda årgångsvin lagrat i ektunnor, La Réserve som i Indien säljs för 80 kronor, efter att branschtidningen Decanter häromåret hyllade det som "best new world red".

Så hur smakar det? I ett glas La Réserve (2005) tycker jag mig få en bestämd förnimmelse av att druvorna vuxit på mark där indiska gudinnor dansat erotiska danser, ett klassiskt vin som efter att ha luftats smeker tungan likt en orientalisk matta kan göra om man däckar mitt på golvet. Vineriet gör även ett av Indiens få rosévin, samt juste bordsvin i rött och vitt. Nyligen introducerades ett karaktärsfattigt lågprisvin för 35 kronor, Sante, i första hand avsett som en introduktion för indiska konsumenter.

För det gäller att höja marknadsvoly-

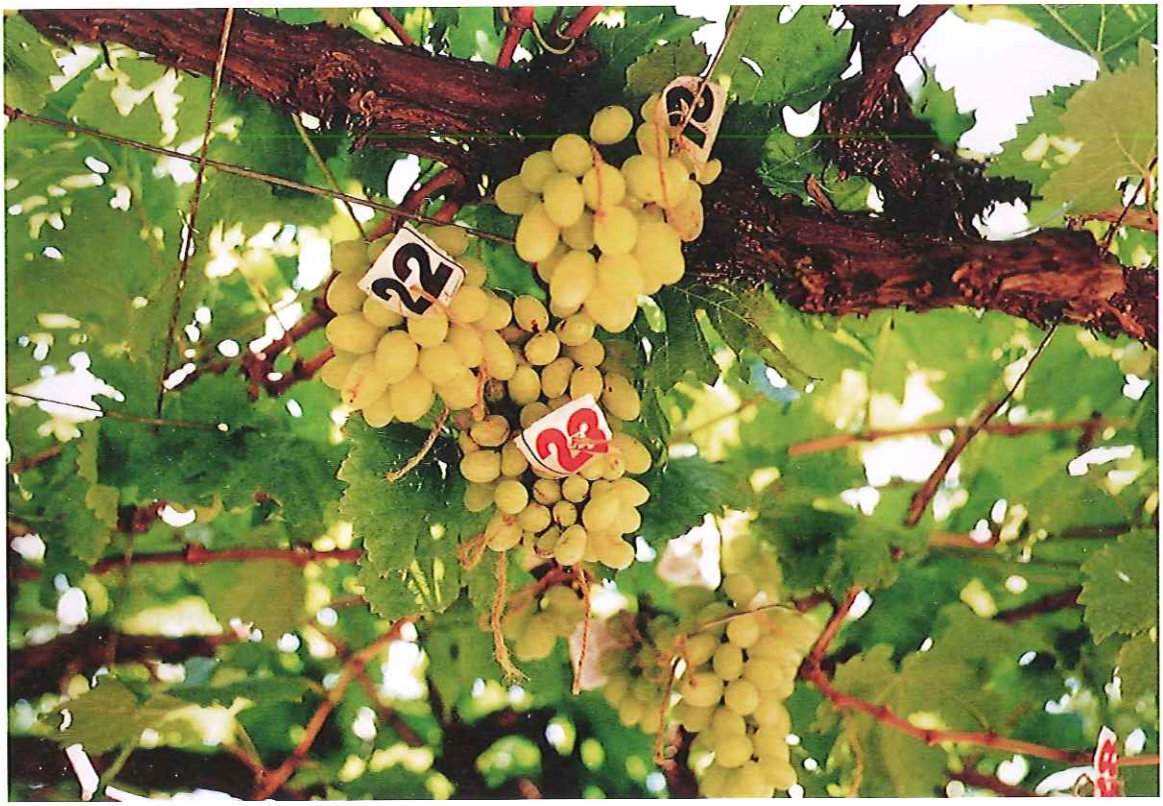

Vinrankor för framställning av vin – numera allt mindre sällsynt i Indien.

"Kommer Nandi Hills jordmån en dag att jämföras med fransk terroir?"

men. Deras årliga produktion har korsat en miljon flaskor per år och närmar sig två miljoner, vilket reflekterar den generella trenden inom indisk vinhandel där tillväxten sägs vara 25 till 30 procent årligen.

Vad som ursprungligen uppfattades som apart och excentriskt, har således visat sig vara en succé. Indiens nyrika, en klass som framträdde efter liberaliseringen 1991, vill särskilja sig från de gamla kapitalisterna som drack whisky – indisk eller importerad beroende på aktieportföljens tjocklek.

ÄVEN OM STATISTIKEN SER DIGER UT (årlig per capitakonsumtion av vin är en halv tesked jämfört mot Frankrike där det rör sig om 60 liter) har Indien en medelklass om 300 miljoner potentiella konsumenter. Speciellt för kvinnor är vin – mildare än whisky, mindre rapigt än öl – perfekt.

Det dröjde därför inte länge förrän Grovers fick konkurrens, främst av våghalsiga entreprenörer från Mumbai som Indage och Sula vars vingårdar drar nytta av Sahyadridalens hovsamma temperaturer. Chateau Indage tillhör samma företag som driver exklusiva nattklubbar. De tillverkade från början en av Indiens bäst säljande champagner. Nu har sortimentet breddats med hjälp av franska oenologer och man arrangerar dessutom ett årligt jippo – en festlig vintrampning dit Bollywoods (eller ska det kanske heta Mollywoods nuförtiden?) stjärnor kämpar om inbjudningar.

Sula Vineyards har investerat i en folkligare stil och drivs av en före detta IT-yuppie tillsammans med en konsult från det kaliforniska vindistriktet i USA. Därav deras specialsatsning på zinfandelviner av sticklingar från Napa Valley. Liksom så många amerikanska vingårdar är deras öppen för turism med rundvandringar, souvenirbutik och provsmakning i en bar som överblickar vingården och vineriet. Sammantaget har det resulterat i att Sula på kort tid uppnått en försäljningsvolym på en miljon buteljer per år, med siktet inställt på fem miljoner 2010.

Det måste dock poängteras att ett problem för indiska viner tenderar att vara just denna strävan efter att uppnå stor volym på kortast möjliga tid, med överexploatering av jorden och att druvorna pressas till det yttersta, så i värsta fall möter konsumenterna allt blaskigare viner.

MEN JUST IDAG LER SOLEN och nya märken introduceras varje år: fyrtio vingårdar lär vara under utveckling. Spritkungen Vijay Mallya – som står bakom det framgångsrika ölet Kingfisher och ett flygbolag med samma namn – slår just nu sig in på marknaden genom att köpa upp vingårdar inte bara i Indien utan i Loiredalen, Kalifornien och Sydafrika. Internationella spelare som kanadensiska Seagram och australiensiska Howling Wolves investerar också i Indiens vingårdar. ▶

Big Banyan är det allra senaste vinet i butikerna. Dess ägare är främst kända för att producera en av Indiens mest sålda whiskysorter. Nu hoppas man på samma framgång inom vinbranschen.

"Att vin dessutom är perfekt till curry är en revolutionerande upptäckt som gjorts i Indien under de senaste åren"

Det allra senaste vinet i butikerna, och kanske därmed det mest intressanta att prova för att se varthän vindarna blåser, heter Big Banyan och är charmigt döpt efter det heliga tempelträdet. Dess ägare är signifikativt nog främst känd för en av Indiens mest sålda whiskysorter, Original Choice, men vintillverkningen är ett seriöst projekt och firman har hyrt in en oenolog från universitetet i Milano. Vingårdarna ligger i Ramanagram utanför Bangalore och i Sahyadridalen nära Mumbai, och vineriet har italiensk utrustning. Första skörden har i dagarna dykt upp och Big Banyan satsar på en närvaro i turiststinna Goa, där intresserade läsare kan räkna med att hitta vinet på ledande krogar.

Stilen är till att börja med förtroendeingivande, med snygga etiketter och raffinerad baksidestext. Deras Sauvignon blanc är friskt och blekt, uppfriskande syrligt – som att äta knäckebröd efter en vetebulle, kanske med en diskret arom av mango. Eller är det ananas? En bra dryck i den indiska värmen.

DERAS CABERNET SAUVIGNON (2006) är tämligen subtilt i förhållande till andra viner som jag kolkat i mig under arbetet med den här artikeln som tenderar att vara något högljudda. Smaken är kristallklar med diskret fruktighet som klingar angenämt mot gommen.

Att vin dessutom är perfekt till curry är en revolutionerande upptäckt som gjorts i Indien under de senaste åren. Den allmänna tumregeln att matcha vitt vin med fisk och fjäderfä, och rött vin med rött kött funkar, enligt experter, inte. Istället måste kryddskalan analyseras.

Man tycks vara rörande ense om att unga vitviner passar till kycklingkebab, många vegetariska rätter och mild kokosbaserad fiskcurry, medan till köttigare tandoori bör man välja rosévin (andra menar att ett mousserande vin är en perfekt partner till en tandoorikyckling). Rödvin går bra ihop med masala som innehåller mer kryddor. Tunga rödviner kolliderar ofta med indisk mat, fast ett lagrat rödvin matchar möjligtvis en stark sydindisk fiskcurry eller oljiga lammrätter.

En gnutta chilipeppar kan till och med stimulera smaklökarna och få viner att smaka mer, anser de som vågar sticka ut tungan, ty ett gott vin och god mat går – oavsett kryddning – alltid väl ihop.

I alla fall i Indien.

TEXT & FOTO: Zac O 'Yeah

Nepal fick sitt val till slut, efter att det två gånger skjutits upp. Landet avskaffade kungadömet på ett historiskt fredligt och unikt sätt och förvandlades till republik.

Demokratiska republiken Nepal

Trots stora tveksamheter kring legitimiteten hos nuvarande regering – den är trots allt utsedd och inte framröstad av folket – uteblev i stort sett denna debatt inför det länge emotsedda valet till konstituerande församling i Nepal. Partialliansen hade redan i december föregripit konstitutionsförsamlingens arbete. Man kom då överens om att deras respektive kandidater i församlingen garanterat skulle arbeta för Nepals övergång till republik, en del av den så kallad 23-punktsöverenskommelsen. Konstitutionsförsamlingen degraderades därmed mer eller mindre till ett verkställande organ, tveklöst mot gängse uppfattning om vad demokrati är. Realpolitiskt sett är nog omfattande kompromisser och avsteg från ideal nödvändiga i den freds och omvandlingsprocess Nepal befinner sig i.

TIDEN FRAM TILL VALET den 10 april präglades i stället av sedvanligt politiskt ställningskrig. Anklagelser om sabotage av valet haglade tätt. Störningar av valmöten, bråk, misshandel av partifunktionäre hörde till vardagen. Inga partier går fria från skuld, men speciellt aktiva tycks maoisternas ungdomsgrupp Young Communist League ha varit enligt samstämmiga uppgifter. Vad man egentligen bråkade om är något oklart.

Den stora politiska frågan om framtida konstitution var redan avgjord och de små och få pro-rojalistiska partierna som också bildat en slags allians syntes knappt i debatten.

Så kom då valdagen och mot alla odds och trots pessimisternas tvivel blev det en formidabel seger för demokratin och nepalesernas förmåga och vilja att genomföra ett fullvärdigt val med drygt 60 procent valdeltagande och förvånansvärt god ordning med lite bråk vid vallokalerna. Före detta

Prachanda visar segergest på en valaffisch i den nya republiken Nepal.

USA-presidenten Jimmy Carter, lovordade valet som ett föredöme för tredje världen. Det var verkligen dags för USA att ompröva sin hållning (läs terroriststämpel) till maoistpartiet, menade Carter.

REDAN TIDIGT STOD DET KLART att maoisterna var på väg mot en jordskredsseger. Långt innan alla röster sluträknats, deklarerade kommunistpartiets (CPN-UML) ledare Madhav Nepal att han ställde sin position till förfogande med hänvisning till det ansvar han har för att det gått så dåligt i valet. I sitt eget distrikt förlorade han stort mot en helt okänd maoist. Maoistledarna däremot, Baburam Bhattarai och Pushpa Kamal Dahal (också kallad Prachanda), vann i sina respektive distrikt överväldigande över närmsta konkurrenter.

Madhav Nepal menade till och med att valutgången var så nedslående att det var omoraliskt att fortsätta i regeringen. Maoisterna å sin sida visade en oväntad och ovanlig storsinthet och uppmanade på det bestämdaste kommunisterna att stanna kvar i regeringen.

Alla goda krafter behövdes för skrivandet av en ny konstitution och valet handlade trots allt enbart om konstitutionförsamling, menade han. Prachanda inkluderande inte enbart partialliansen utan mest alliansen av madhesipartier som var valets andra stora överraskning. Med ett resultat i storleksordning av de två näst största partierna, kongresspartiet och kommunisterna, en politisk kraft att räkna med.

NÄR SLUTRÄKNINGEN AV VALET var klar hade maoisterna vunnit 220 av konstitutionsförsamlingens 601 platser. Kongresspartiet tog 110 platser och kommunisterna 103. Kanske något oväntat tog de två största allianserna av madhesipartier tillsammans 72 platser i konstitutionsförsamlingen. I övrigt gick ströplatser gick till 21 av de ca 70 partier som ställde upp i valet, av dessa 14 till kungatrogna partier.

En tydlig valutgång alltså, till förmån för republik. Men också ett tydligt uttryck för att Nepals folk vill ha något nytt. Som någon sa: det är inte så mycket att man är för maoisterna, utan mer att man är emot de gamla partierna.

När den nyvalda konstitutionsförsamlingen hade sitt första möte den 28 maj var den första fråga man tog upp att deklarera Nepal republik (560 av 564 närvarande röstade för republik). Man beslöt också om att landet ska ha en konstitutionell president och en verkställande premiärminister. Den redan maktlöse kungen fråntogs sin kunglighet och blev vanlig medborgare. Han fick 15 dagar på sig att lämna palatset.

TEXT & FOTO: Leif Bjellin

TABLE .. OTHERWISE
China plays games with Human Rights.
KATHMANDU, NEPAL

När Kina tilldelades de olympiska spelen 2008 lovade de att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna i landet. Fem stora tibetanska NGO:s som verkar i exil i Indien anser att situationen för tibetanerna i Tibet har förvärrats inför OS. De har bildat Tibetan People's Uprising Movement och vill i samband med OS uppmärksamma Kinas förtyck av tibetanerna – med hjälp av icke-vålds-principen.

En modern salt-marsch

Enligt Tibetan People's Uprising Movement så är marschen när detta skrivs, i mitten av maj, uppe i 313 deltagare efter att ytterligare 48 tibetaner gått med i Nainital, norra Indien. För att få maximal uppmärksamhet planeras marschen nå Tibet strax innan OS i Peking invigs den 8 augusti. De flesta exiltibetaner som deltar i marschen har flytt till Indien genom att vandra över Himalaya. En vandring som ofta sker under svåra förhållanden. Många gånger lämnar barn sina familjer för att ensamma söka framtid i Indien och kylan under bergsvandringen ger ofta frostskador. Belöningen som väntar i Indien är en privat audiens med Dalai lama. Efter både ekonomiskt och kulturellt stöd från den tibetanska exilregeringen i form av exempelvis gratis utbildning och frihet att utöva buddhismen. De flesta tibetaner i exil när dock en dröm om att en dag kunna återvända till ett Tibet fritt från Kinas överhöghet.

Fyra dagar innan marschen ska avgå från Dalai lamas tempel i Dharamsala i Indien den 10 mars är Sydasiens skribent på plats. På Peace café träffar jag Tenzin Tsundue, författare och en av de nu mest kända aktivisterna för Tibets självständighet. Tenzin – som ska delta i marschen – verkar övertygad om att den blir lyckosam. Han betonar starkt icke-våldsprincipen och menar att marschen är i linje med Gandhis saltmarsch år 1930 mot den brittiska kolonialmakten.

–Vi kommer inte att använda våld. Vi tror att sanningen är ett starkare vapen. Kina kan inte bortse från att Tibet tidigare var ett självständigt land. Vi är däremot beredda att använda tänkbara icke-våldsaktioner. Jag kommer att gå så långt jag kan med denna marsch. Marschen kommer inte att stoppas. Den kanske får ta nya vägar och det kanske kommer att ta längre tid än sex månader men den kommer inte att stoppas, säger Tenzin som med ett rött band knutet runt pannan och med sin intensiva blick ger ett kompromisslöst intryck.

TENZIN BERÄTTAR ATT HAN GETT BORT alla sina ägodelar. Han behöver dem inte nu när han ska återvända till sitt hemland. Det röda bandet om pannan kommer att klippas av först när Tibet blir fritt. Tenzins föräldrar flydde från Tibet på 1960-talet och Tenzin är uppvuxen i Dharamsala men han menar att han aldrig känt att han hör hemma i Indien.

– Jag har alltid ansett att jag har blivit berövad rätten att bo i mitt eget land. Efter universitetet så återvände jag till Tibet för att bosätta mig där, men den kinesiska regeringen arresterade mig. De sade att jag inte hörde hemma i Tibet, satte mig fängelse i tre månader och kastade sedan ut mig ur landet. Det var en stor förödmjukelse.

Den 10 mars 1959 gjorde tibetanerna uppror mot Kinas ockupation. Det blev ett våldsamt nederlag. Dalai lama flydde då från Tibet tillsammans med 80 000 landsmän och satte upp en exilregering i bergsorten Dharamsala i Indien. Dharamsala är idag något av en turistort dit människor kommer för att meditera, vandra i bergen, eller volontärarbeta för tibetanernas sak. Enligt uppgifter från exilregeringen finns det idag cirka 85 000 exiltibetaner Indien, en stor andel av dem bor i Dharamsala. De flesta exiltibetaner har ett indiskt registreringscertifikat istället för pass, vilket innebär att de håller flyktingstatus i Indien och därmed inte har samma rättigheter som indiska medborgare.

Trots att många tibetaner nu är födda och uppvuxna i Indien så har de därmed inte integrerats i det indiska samhället. Istället väntar de på att få komma till väst eller på att få återvända till Tibet.

Tsering Yeshi, ordförande för Tibetan Women´s association (TWA) som är med och anordnar marschen menar att de flesta exiltibetaner inte känner att de är en del av det indiska samhället.

– Registreringscertifikat som tibetanerna får från den indiska regeringen för att kunna stanna här är inte likvärdigt med ett medborgarskap och begränsar bland annat exiltibetanernas möjligheter att söka arbete och köpa bostad i Indien. Tibetanerna är inte fullvärdiga medlemmar av det indiska samhället säger Tsering och berättar att många tibetaner köper hus i en indiers namn för att gå runt reglerna, säfger hon.

TWA följer Dalai Lamas hållning i Tibetfrågan och förespråkar endast autonomitet för Tibet och inte självständighet. Tsering menar dock att Dalai lamas försök till dialog inte längre räcker. Genom att vara med att ordna marschen vill TWA visa att det tibetanska folket fortfarande vill återvända till Tibet och att de inte accepterar att tibetanerna och deras kultur marginaliseras i Tibet.

Det är febril aktivitet på TWA:s kontor där alla håller på att förbereda sig inför en tre dagar lång workshop i icke-våldsmetoder som kärntruppen i marschen ska genomgå. Tsering berättar att en kursledare med Gandhis filosofi som grund ska leda workshopen. Tsering uttalar sitt starka förtroende för omvärldens stöd i Tibetfrågan. Hon rycker uppgivet på axlarna men rör inte en min när hon förklarar att när marschen når Tibets gräns kommer deltagarna att stå i rangordning där de som står i täten är de som är beredda att riskera livet först.

– Vi kommer att göra vårt bästa för att skydda livet på dem som deltar i marschen men vad kan du göra om du är fredlig och någon riktar ett vapen mot dig? Många är beredda att offra sina liv i denna marsch. Vårt hopp är att omvärlden inte bara kommer att sitta tysta och titta på om de får rapporter om att fredliga demonstranter blir nedskjutna av militär och polis utan provokation, säger Tsering innan hon är tvungen att svara i mobilen som ständigt ringer.

På årsdagen för upproret 1959 har flera tusen människor samlats vid Dalai Lamas tempel. De tibetanska flaggorna vajar i vinden medan alla spänt väntar på om Dalai lama ska kommentera det faktum att ett par hundra tibetaner planerar att fortsätta marschen ända till Tibet. Ingen kommentar kommer. Två av de fem tibetanska NGO:s (politiskt obundna organisationer) som har sitt säte i Dharamsala påpekade i en presskonferens dagen innan marschen att den är ett initiativ enbart av det tibetanska folket.

"FREE TIBET, STOP GENOCIDE IN TIBET" ekar ropen under marschen från templet ner till Dharamsala. Tibetaner och besökare från hela världen deltar i marschen den här dagen och överallt syns tröjor med texten "I stand for Tibet, Free Tibet, Team Tibet". Hyllningarna till de 150 deltagare som ska fortsätta hela vägen till Tibet skallar högt när de paraderar genom folkmassan.

Många har målat Tibets flagga i ansiktet. Tyskland, Sverige, USA, Australien, England, Polen står det på stora skyltar som de utlänningar som deltar bär for att visa att dessa nationaliteter stödjer tibetanernas sak. Leanne Mckenzie från Skottland har volontärarbetat i Dharamsala och planerar att följa med ända till den tibetanska gränsen.

– I mitt land kämpar vi inte längre för någonting. Vi är rädda för att förlora. Tibetanerna har bett oss utlänningar ▶

Tenzin Tsundue är övertygad om att marschen blir lyckosam. "Marschen kommer inte att stoppas", säger han. FOTO: Xavier Moucq

"Jag har alltid ansett att jag har blivit berövad rätten att bo i mitt eget land. Den kinesiska regeringen sade att jag inte hörde hemma i Tibet, satte mig fängelse i tre månader och kastade sedan ut mig ur landet"

– Tenzin Tsundue

"Jag är livrädd för hur Kina kommer att besvara denna marsch. Jag tror att vissa tibetaner i marschen vill vara martyrer för sitt land. Detta är ett sorgligt sätt att avsluta denna konflikt, men något måste göras", säger Leanne McKenzie från Skottland som deltar i den tibetanska marschen.
FOTO: Xavier Moucq

som är här att ta ställning och jag hoppas att denna marsch lär de människor som är här att stå upp för något och inte bara vara likgiltiga inför vad som händer i världen. Jag är livrädd för hur Kina kommer att besvara denna marsch. Jag tror att vissa tibetaner i marschen vill vara martyrer för sitt land. Detta är ett sorgligt sätt att avsluta denna konflikt, men något måste göras, säger Leanne innan hon går vidare med den stora tibetanska flagga hon köpt inför marschen.

TENZIN TSUNDUE SER TIBETS självständighet som en global fråga som rör även Sverige.

– Ni har tagit många initiativ i miljöfrågan. Alla talar idag om global uppvärmning. I denna debatt anser jag att man måste inkludera Tibet. Kina håller på att förstöra Tibets ekosystem genom den massiva industrialiseringen av landet. Glaciärerna i Himalaya smälter och Kina bidrar till den utvecklingen. Den kultur av harmoni med naturen som tibetanerna praktiserat håller på att utrotas av kineserna, säger Tenzin som menar att tibetaner inte har någon önskan om att skapa ytterligare konflikter.

– Den här marschen är en marsch för världsfreden, säger Tenzin och ger mig en av de texter han skrivit om sin situation som politisk flykting i Indien.

På de första raderna står att läsa: "Ask me where I am from and I won't have an answer. I feel I never really belonged anywhere, never really had a home".

TEXT & FOTO: Nina Eneroth

FOTNOT: De fem NGO: som anordnar Tibetan People's Uprising Movements march är: Tibetan Youth Congress, Tibetan Women's Association , Gu-Chu-Sum Movement of Tibet, National Democratic Party of Tibet och Students for a Free Tibet, India. Dalai Lama har uttalat att han inte stödjer marschen då han anser att den försvårar en dialog mellan den tibetanska exilregeringen och Kina.

LOBSANG WANGYAL PRODUCTIONS
TIS

Nej, detta är inte ännu en artikel om kongresspartiets kronprins Rahul Gandhi. Den handlar om indiska delstaten Uttar Pradeshs chefsminister Mayawati. Hon kallas arrogant och auktoritär men är utan tvekan påtagligt ambitiös.

Mayawati siktar mot tronen

Med sin proklamation "UP är vårt i dag, i morgon är det Delhis tur", gör Mayawati ingen hemlighet av att målet är att bli Indiens premiärminister.

I december förra året besökte jag Kerala för första gången. Utöver de vackra palmerna och det behagliga klimatet var det de politiska slagorden på husväggarna som först fångade min uppmärksamhet när jag åkte från flygplatsen in till Thiruvananthapuram.

Jag hade väntat mig att se kommunistpartiets hammare och skära och kanske också kongresspartiets hand dominera i landskapet. Men till min förvåning var det i stället BSP, Bahujan Samaj Party, skrivet med stora blå bokstäver som prydde de vitkalkade murarna längs vägen. Senare fångades min blick av flera stora pappfigurer föreställande Mayawati i helfigur. Två meter höga och i färg. Plakaten och annan graffiti berättade att Mayawati inom kort skulle hålla ett politiskt stormöte i Kerala, en delstat där hennes parti BSP inte existerar.

BSP finns knappast heller i Västbengalen. Trots det använde BSP och Mayawati stora medel för att den 6 februari annonsera ut sig själv på bild på helsidor i de flesta av delstatens tidningar, både engelskspråkiga och de på bengali. I annonserna berättade Mayawati att hennes BSP-regerings "nya positiva reservationsinitiativ" i Uttar Pradesh, där man som första delstat i landet nu erbjöd reservationer inte bara för daliter (scheduled castes, SC), stamfolk (scheduled tribes, ST) och andra eftersatta kaster/klasser (other backward classes, OBC) utan också för religiösa minoriteter och för de högre kasterna.

En månad senare, i kölvattnet av UPA-regeringens presentation av den årliga statsbudgeten i Delhi, hade Mayawati ännu en helsidesannons i bengaliska tidningar. Nu förklarade hon för läsarna de uppenbara svagheterna i årets budget och framhöll samtidigt sin egen regerings framgångar i Uttar Pradesh.

I DESSA TVÅ DELSTATER DÄR BSP senaste delstatsvalet endast fick 0,7 procent av rösterna är varken politiska slagord eller färgglada annonser tillräckliga för att BSP ska kunna börja drömma om en snar valseger. Det är nu inte heller avsikten bakom Mayawatis framstötningar. Idén är snarare att göra hennes ansikte känt över hela landet och att etablera BSP som ett parti med en betydande närvaro i ett tillräckligt stort antal delstater så att man med viss trovärdighet kan odla imagen av ett nationellt parti. Och Mayawati arbetar hårt och målinriktat på att iscensätta denna plan. Under flera månaders tid har hon varit på en hektisk turné som i slutet av mars tagit henne runt i stort sett hela Indien.

Hennes politiska möten har i regel varit välbesökta och hennes ansträngningar ser ut att bära frukt.

I delstatsvalen i Punjab, Gujarat, Uttaranchal och Himachal Pradesh förra året noterade BSP framgångar på samtliga ställen. I Gujarat fick man 2,6 procent av rösterna medan man i Himachal Pradesh fick hela 7 procent och vann ett mandat.

På båda ställena hade BSP lagt stor politisk energi på att uppnå ett bra resultat. Inte minst i Gujarat där man utan framgång blandade sig in i duellen mellan BJP:s ikon Narendra Modi och med kongresspartiet genom att ställa upp med kandidater i hela 166 av 182 valkretsar. Därför är BSP:s fälttåg mer än bara skenmanövrar, utan snarare en både seriös och beräknande politisk investering som med tiden ska ta Mayawati hela vägen till premiärministerpalatset South Block i Delhi.

Om Mayawati lyckas skapa en smärre framgång för BSP i stater utanför Uttar Pradesh kommer det sannolikt att ske på kongresspartiets bekostnad.

I ett valsystem där redan små förändringar i röstbeteendena kan få stora konsekvenser för mandatfördelningen kan mycket små tapp från dalit-grupperna stå kongresspartiet dyrt. Varningslamporna bör redan blinka hos kongresspartiet. I senaste kommunalvalet i New Delhi vann BSP i hela 17 av stadens valdistrikt (*wards*) medan man slutade

Mayawati, som är känd för sitt engagemang för daliterna, är delstaten Uttar Pradeshs chefsminister. Och kanske är hon en framtida ledare för Indien. I alla fall enligt Sydasienskribenten Kenneth Nielsen. FOTO: Pawan Kumar/Scanpix

som nummer tio i ytterligare tre. BSP:s framgångar bygger på dalit-väljare som tidigare av tradition brukat rösta på kongresspartiet.

Motsvarande framgång kan BSP näppeligen räkna med att skörda på andra håll i Indien men även en mindre omsvängning av röster från kongresspartiet till BSP kan innebära en betydande tillbakagång för kongresspartiet.

LYCKAS STRATEGIN MED ATT maximera den egna röstandelen samtidigt som man gör mesta möjliga skada på kongresspartiet kan det sluta med att Mayawati och BSP blir den nya utjämnande kraften och därmed kungamakaren i indisk politik.

Den rollen innehas för närvarande av vänsterpartierna, men det ser ut som om den maktpositionen kommer att reduceras i det kommande parlamentsvalet. I vänsterns starka fäste i Kerala gjorde kommunisterna 2004 så bra ifrån sig att det tekniskt sett är omöjligt att nå ännu längre. I vänsterns andra starka fäste i Västbengalen är det sannolikt att kontroverserna kring Singur och Nandigram innebär förlorade röster för vänsterpartierna.

Något som redan märkts vid flera lokal- och skolval det senaste året.

Om Mayawati lyckas vinna rollen som kungamakare är det högst sannolikt att hon kommer att försöka sälja sig själv till den högstbjudande av de två politiska blocken i New Delhi, kongresspartiets UPA eller BJP:s NDA. Det kan mycket väl bli så att priset blir så högt att de tvingas göra kungamakaren Mayawati till Delhis drottning.

I april i år hölls fem så kallade fyllnadsval i Uttar Pradesh. Resultatet blev en överlägsen seger för BSP, både kvantitativt och kvalitativt. Där man senast hade vunnit i tre valkretsar vann man nu i samtliga fem – två avseende platser i parlamentet i Delhi och tre avseende delstatsparlamentet i Lucknow. I de valkretsar som man redan innan behärskade vann man nu med en kraftigt utökad segermarginal.

KVALITATIVT KUNDE BSP efter valet brösta sig med att man vunnit mandat såväl i västra, centrala och östra Uttar Pradesh. Valresultatet visade också att många muslimer fortsätter att stödja partiet liksom att Mayawatis allians mellan daliter och brahminer tycks hålla i sig.

I gengäld var valresultatet åter dåligt för Samajwadi Party och kongresspartiet som hade hoppats att väljarna skulle börjat tröttna på Mayawati, som just avverkat ett år av sin ämbetsperiod. Så blev inte fallet.

I stället ser Mayawati fortfarande ut att styra säkert mot ett bra valresultat i det förestående parlamentsvalet.

Kenneth Nielsen

Översättning: Katarina Sandström Blyme

Försoning – Bhuttos sista bok

Författare: Benazir Bhutto
Utgivare: Natur & Kultur

Den förra pakistanska premiärministern Benazir Bhutto återvände till hemlandet i oktober 2007 för att leda den politiska kampen mot militärdiktatorn Musharraf.

Hemkomsten slutade i tragedi med terrordåd mot hennes bilkonvoj. Där börjar boken med en dramatisk ögonvittnesskildring.

RESTEN AV BOKEN utgörs däremot av religiösa, historiska och politiska studier av hur islam utövats och vantolkats på många håll i den muslimska världen, i synnerhet i Pakistan.

Författaren greppar över stora fält och det blir lite väl mastigt ibland.

Historieskrivningen kring hennes fars politiska roll i Pakistan och omständigheterna kring Bangladeshs frigörelse är dessutom omstridd.

BHUTTOS PLÄDERING för försoning som präglar hela boken är dock sympatisk liksom de konkreta recept hon ger för hur en sådan ska genomföras.

Hon hann precis skriva klart innan hon mördades i december förra året, och boken ges därför ut postumt.

Boken finnas att köpa på förlagets hemsida samt på boksajter som till exempel Adlibris.

Förhoppningsvis finns den även snart på Sydasiens hemsida.

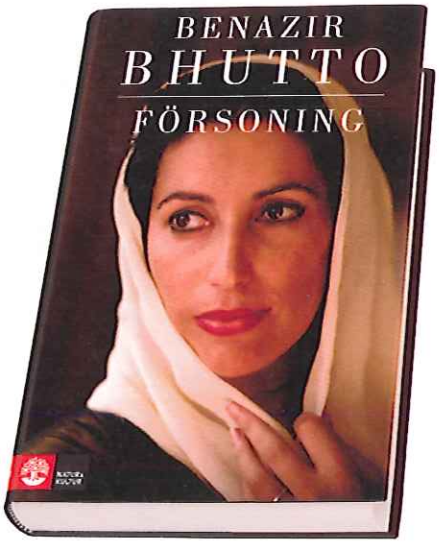

FOTO: Natur & Kultur

Lars Eklund **Benazir Bhuttos sista verk – boken Försoning.**

Redaktionen tipsar om sommarläsning

Författare: ZAC OÝeah
Utgivare: Ordfront

Sydasienskribenten Zac O'Yeah gav 2006 ut boken Tandooriälgen.

En svindlande och satirisk roman tillika deckare om förhållanderna i den framtida unionen mellan Europa och Asien: Eurasien.

Handlingen utspelar sig i Göteborg som numera heter Gautampuri i det slummiga området Masthugget där det främst bor etniska svenskar och finländare.

PÅ ETT FASCINERANDE sätt berättas denna mordhistoria som samtidigt berör frågor om terrorism, klimatförändringar, ekonomi och Gandhiinspiretat ickevåld.

Tandooriälgen är ett måste för den som inte redan läst denna bok och som är intresserad av klimatfrågor, Sydasienregionen och spännade deckare.

Tandooriälgen gavs ut av Ordfronts förlag, 2006.
FOTO: Ordfront

Boken finns att köpa på tidskriften Sydasiens hemsida (www.sydasiens.se), så som Zac O´Yeahs övriga böcker.

Matilda Olausson

SVIK INTE
DAWIT
ISAAK

Dawit Isaak är en svensk journalist som sitter fängslad i en cell på tre kvadratmeter i Asmara, Eritrea. Dawit Isaak sitter där enbart för att ha bedrivit journalistik. Utan att ha beviljats rättegång har han nu suttit fängslad i över sex år.

I Göteborg väntar Dawits fru och deras tre barn på att han ska komma tillbaka. De har väntat alldeles för länge.

Som företrädare för över 500 tidskrifter kräver vi att Sveriges regering tar krafttag för att få den svenske medborgaren Dawit Isaak fri.

Vill du stödja kampanjen för Dawit Isaaks frigivning?
Besök www.freedawit.com

Sveriges Tidskrifter och Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter

Tidsskriften Sydasien
Telefon: 0735-26 16 55
E-mail: redaktionen@sydasien.se
Hemsida: www.sydasien.se
Utgivare: Tidskriftsföreningen Sydasien
Ansvarig utgivare: Thomas Bibin
Tidskriftsredaktör: John Senewiratne
Ekonomi & PR-ansvarig: Matilda Olausson
Bildansvarig: Lars Lindqvist
Översättning: Thomas Lindy, Lars Eklund & Katarina Sandström Blyme
Tryck: Trydells tryckeri, Laholm.
Prenumerantregister: Nätverkstaden Väst
ISSN: 0282-0463
Prenumeration: Medlemskap, inklusive fyra nummer av tidningen (ett år) kostar för privatpersoner i Sverige 320 kr. Prenumeration för institutioner och bibliotek 400 kr. Utanför Sverige, 450 kr.
Lösnummerpris: 79 kr
Postgiro: 79 54 96-9 SYDASIEN.
Nästa nummer: 20 September
Tidskriftsföreningen Sydasien har som mål att sprida information om situationen i södra Asien. Föreningen är fristående från politiska partier och grupperingar i Sydasien såväl som i Sverige.
Kontakta oss: *För att nå någon medarbetare, skicka ett mejl med:* ***förnamn.efternamn@sydasien.se***

Mobil till Utland

Äntligen kan du ringa billiga samtal till utlandet från din mobil för samma låga priser som från din fasta telefon

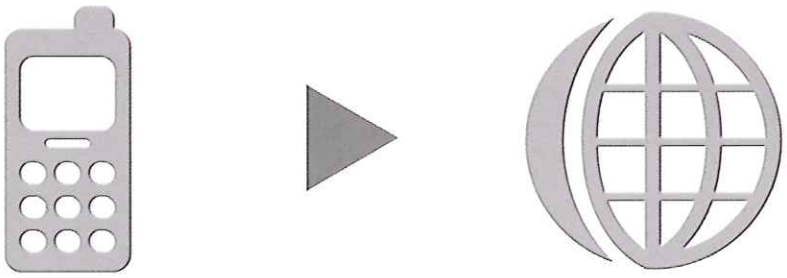

Fungerar även för Comhem och Bredbandsbolagets kunder!

Beställ utan kostnad:
www.teleman.se
020-140 00 46

TELEman

Flyg till
Indien, Bangladesh, Pakistan, Thailand, Sri Lanka, Hong Kong, Filippinerna, Singapore, Nepal, etc.

Med
Gulf Air, Lufthansa, Tarom, British Airways, Aeroflot, Emirates, Alitalia, CSA eller något av våra bolag

metropolresor

Luntmakargatan 42 · 111 37 Stockholm
Tel. 08-10 45 58 · Fax. 08-723 06 66
E-mail: metropolresor@telia.com
Hemsida: www.metropolresor.com

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

POSTTIDNING
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen noterat på baksidan

Avsändare: Tidsskriften Sydasien
Östra Promenaden 21C, 602 29 NORRKÖPING

Fotbollsfest även i Sydasien

EM-festen nere i alperna går snart in i sitt avgörande. I över en månads tid har vi matats med information om det svenska fotbollslandslaget. Om skadekrisen. Om Henrik Larsson. Och självklart – om Zlatan Ibrahimovic.

Personligen har jag varit lika intresserad, och brunnit lika mycket, för ett annat landslags uppladdning – Sri Lankas fotbollslandslag.

I början av juni inleddes The South Asian Football Federation Games – SAFF-games.

Likt EM har arrangörsskapet delats av två länder, Maldiverna och Sri Lanka. Den stora finalen kommer i dagarna att avgöras på Sugathadasa Stadium i Colombo. En arena som rymmer 25 000 personer och som är en väldigt stämningsfull arena att spela på när den är fullsatt. Det vet jag själv.

I februari förra året hade jag själv äran att få spela inför ett nästintill fullsatt Sugathadasa Stadium när mitt lankesiska ligalag Ratnam SC slog Kalutaralaget Blue Star SC med 3–1 i den nationella cupfinalen (FA-cupen).

NIO AV MINA GAMLA lagkompisar i Ratnam har de senaste månaderna bokstavligen varit inlåsta på en träningsanläggning utanför Colombo för att försöka vinna SAFF-mästerskapen på samma arena.

Om de lyckas återstår att se.

Det finns ju andra landslag med samma ambitioner – och som likt Sri Lanka har en realistisk chans att ta hem segerbucklan.

Eller vad sägs om hårdsatsande Pakistan, Indien med sin växande inhemska liga, Afghanistan med sina storväxta spelare eller Bangladesh som vill tillbaka till den stormaktsposition man en gång hade inom den regionala fotbollen.

Det enda land som inte uttalat ett mål att vinna SAFF-mästerskapen är Bhutan. Kanske lika bra det – de rankas ju, trots allt, som världens i särsklass sämsta lag...

John Senewiratne

Inom den sydasiatiska fotbollen är det snarare regel än undantag med hedersbesökare.

"The Didier Drogba of Sri Lanka", som han kallas, Kasun Jayasuriya är en av Sydasiens största stjärnor. Jayasuriya tillhör landets mästarlag, Ratnam SC.

De sydasiatiska mästerskapen var på förhand mer oförutsägbar än någonsin. De flesta lagen, Indien, Pakistan, Bangladesh, Maldiverna, Afghanistan och Sri Lanka, hade ett uttalat seriöst mål att vinna turneringen. På bilden är det Pakistan mästerskapslag. FOTON: Lars Lindqvist (två övre) & Pakistan football federation (nedre bilden)